

ЖУРНАЛ ВИЗНАНО ПЕРЕМОЖЦЕМ КОНКУРСУ "СВІТОЧ ПРИДНІПРОВ'Я"

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ЩОМІСЯЧНИК

ВИХОДИТЬ З ЛИПНЯ 1991 р.

БОРИСТЕН

2016 рік

№9 (302)

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ, ПУБЛІЦИСТИЧНИЙ
ТА НАУКОВО-ПОПУЛЯРНИЙ ЩОМІСЯЧНИК

"Людина, з янголом у душі". Ексклюзивне інтерв'ю з Патріархом Філаретом читайте у цьому номері журналу "Бористен".

**УКРАЇНО,
ти моя
молитва...**

**З
Б
І
Р
Н
И
К**

Василь Симоненко

**ДОБРИЙ ДЕНЬ,
УКРАЇНО МОЯ!**

Струмок серед гаю,
як стрічечка.
На квітці метелик,
мов свічечка.
Хвилюють,
малюють, квітують
поля –
Добрідень тобі,
Україно моя!

П. Тичина

«БОРИСТЕН» – літературно-мистецький, публіцистичний та науково-популярний щомісячник

Шеф-редактор **Фідель СУХОНИС**
РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:
ІВАНЕНКО Валентин Васильович – Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара, проректор, доктор історичних наук, професор.
СВІТЛЕНКО Сергій Іванович – Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара, декан історичного факультету, доктор історичних наук, професор.
ШВИДЬКО Ганна Кирилівна – Національний гірничий університет (м. Дніпропетровськ), професор кафедри історії і політичної теорії, доктор історичних наук, професор.
УДОД Олександр Андрійович – завідувач відділу історіографії Інституту історії України НАН України, доктор історичних наук, професор.
ВАСИЛЕНКО Віталій Олександрович – Національний гірничий університет (м. Дніпропетровськ), професор кафедри історії і політичної теорії, доктор історичних наук, професор.
ПОПОВСЬКИЙ Анатолій Михайлович – Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, професор кафедри мовної підготовки, доктор філологічних наук, професор.
ДЕМЧЕНКО Володимир Дмитрович – Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара, декан факультету систем та засобів масової комунікації, доктор філологічних наук, професор.
ЗАВЕРТАЛЮК Нінель Іванівна – Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара, професор кафедри української літератури, доктор філологічних наук, професор.
ТРЕТЯК Олексій Анатолійович, завідувач кафедри політології, доктор політичних наук, доцент.
КРИВОШЕІН Віталій Володимирович, завідувач кафедри соціології, доктор політичних наук, професор.
СЕРГЄВ Вячеслав Сергійович, завідувач кафедри міжнародних відносин, доктор політичних наук, доцент.
ПОПОВА Ірина Степанівна, декан факультету української й іноземної філології та мистецтвознавства, доктор філологічних наук, професор.
ТОКОВЕНКО Олександр Сергійович – Дніпропетровський національний університет, декан соціально-гуманітарного факультету суспільних наук та міжнародних відносин, доктор філософських наук, професор, голова спеціалізованої вченої ради ДНУ ім. О. Гончара з політичних наук.
ТЕРЕЩЕНКО Алла Костянтинівна – інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. Рильського НАН України (м. Київ), провідний науковий співробітник, доктор мистецтвознавства, професор.
СТЕПОВИК Дмитро Власович – інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. Рильського НАН України (м. Київ), провідний науковий співробітник, доктор мистецтвознавства, професор.
ГРИЦА Софія Йосипівна – інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. Рильського НАН України (м. Київ), провідний науковий співробітник, доктор мистецтвознавства, професор.
НАЙДЕН Олександр Семенович – інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. Рильського НАН України (м. Київ), провідний науковий співробітник, доктор культурології, професор.
КИТОВА Світлана Андріївна – Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького, професор кафедри української літератури, доктор культурології, професор.
ШЕЙКО Василь Миколайович – Харківський державний університет культури, ректор, доктор історичних наук (культурологія), професор.
КУЦ Ірина – коректор.

Представництва редакції:
Україна: Володимир Барна, вул.Банкова,2, 01024, м.Київ, тел. 066-6243231
США: Bahriany Foundation, INC 19669 Villa Rosa Loop Fort Myers, FL., 33967 USA.
З релігійних справ у США та Канаді: Mr. V.Babanskyj, 74 Oakridge, Watchung, N.J. 07069, USA;
Канада: Mr. N.Vorotilenko, 9424 173 Str., Edmonton, AB., T5T3K8, Canada;
Румунія: Ritco Virgil STR. 1 Decembrie 7, Bloc 19 Sc B. Ap. 8 8885 Macin Jud. Tulcea Romania;
Бразилія: Wira SELANSKI, Rua General Glicerio, 400 apt. 701, 22245-120 Rio de Janeiro, RJ Brasil, Telefax: (00-55-21) 2557-5517;
Австралія: Mr. Fedir Habelko 5. Reserve C. T., Glenroy VIC. Australia - 3046 T.& Fax: 03.93061997;
Ізраїль: Svitlana Glaz, Arie Rubin, 18/1, Lod, Israel;
Польща: Jurii Hawryluk, skr. poczt. 55, 17-100 Bielsk Podlaski, Polska;
Кольпортер на США та Мексику: Ilarion Chejlyk 45 Mountain Ave. Warren, N.J. 07059
Франція: Madam Annie Daubenton, Paris, desproches@gmail.com

Редакція не відповідає за думки і факти, викладені авторами на сторінках щомісячника. Листується з читачами лише через журнал. Редакція сплачує гонорари тільки за матеріали, які замовлені авторам.
Редакція залишає за собою право скорочувати матеріали без згоди авторів.
Адреса журналу «Бористен»: вул.Телевізійна, 3
49010, Дніпро – 10, Україна
Телефони: (050) 340 - 28 - 27, (056) 713 - 52 - 58
e-mail: fidelisukhonis@gmail.com

FACEBOOK.COM/BORYSTENINFO
BORYSTEN.COM.UA

CatArt верстка/дизайн журналу

Засновники\видавці: Дніпропетровська міська громадська організація шанувальників журналу «Бористен», Дніпропетровський Національний університет ім.О.Гончара, Дніпропетровська міська громадська організація шанувальників журналу «Бористен», Дніпропетровський Національний університет ім.О.Гончара.

Постановою президії ВАК України від 9 квітня 2008 року за №1-05/4 журнал внесено до переліку наукових фахових видань України, у яких можуть публікуватися основні результати дисертаційних робіт з історії, філології, політичних наук, мистецтвознавства та культурології.

“слово редактора”

Давня дружба з журналом “Бористен”

Простому хлопцеві з села на Донеччині судилася дуже не проста доля. Хоча б тому що сьогодні мільйони людей люблять і шанують Патріарха Філарета й так само чимало люто ненавидять. Проклинають зрозуміло українофоби та релігійні фанатики, так само українофоби. І клянуть за одне. Що Патріарх Філарет розбудовує Українську Церкву. Для журналу “Бористен” скла лася гарна традиція. Час від часу Святійший дає інтерв’ю для його читачів. З початку російської агресії ми не спілкувалися з його Святістю. Змінився час, але не змінився Патріарх. У свої 87 літ це сама Мудрість, Витримка, Послідовність та Велика Працьовитість. Інтерв’ю з Патріархом читайте у цьому номері журналу.

З належною пошаною Фідель Сухоніс, редактор

ЗМІСТ

- Стор 1. Давня дружба з журналом “Бористен”
Стор 2 Зустріч трьох поколінь польсько-американської стипендіальної програми імені Лейна Кіркланда
Стор 3 Фізтех єднає покоління космічних інженерів
Стор 4 ДНУ очолив рейтинг найкращих університетів Дніпропетровщини
Стор 5 «Наші викладачі – найкращі!»
Стор 6 - 7 Книга Екклезіаста (Християнська сторінка)
Стор 8 – 9 Проект Міжмор’я в ідеях Миколи Костомарова
Стор 10 - 11 Маруся і Іван Гнип
Стор 12- 13 СОЛГУТОВСЬКИЙ ЗАЄЦЬ
Стор 14 Рубрика «Даринка»
Стор 15-16 “Донбас сьогодні. Рубрика Світлани Талан”
Стор 17 Сім маловідомих фактів про Михайла Грушевського
Стор 18 Михайло Грушевський – видатний громадський, політичний діяч - син українського народу
Стор 19 – 21 ПРО ПЕРЕСЛІДУВАННЯ УКРАЇНЦІВ З ОПЕРАЦІЇ “ВІСЛА” НА ВАРМІЇ І МАЗУРАХ В РОКАХ 1947-1956
Стор 22 – 24 Зелена пожежа
Стор 25 – 29 Патріарх Філарет: «Церква закликає захищати нашу землю...»
Стор 30 – 33 Останні самураї УПА
Стор 34 Відзнака ім.І.Багряного
Стор 35 Чому виникає осіння депресія і як з нею боротися
Стор 36 Українці за кордоном

Ще більше цікавої та актуальної інформації на нашому сайті borysten.com.ua

Зустріч трьох поколінь польсько-американської стипендіальної програми імені Лейна Кіркланда

Представники економічного факультету ДНУ імені Олеся Гончара взяли участь у зустрічі випускників та нових учасників польсько-американської стипендіальної програми імені Лейна Кіркланда, яка цього року відбулася у Вінниці при організаційній підтримці ГО «Подільська агенція регіонального розвитку». Програма спрямована на поширення досвіду Польщі у сфері реформування економіки і суспільства, впровадження демократичних стандартів розвитку в країнах Східної Європи та Центральної Азії. До організації цього зібрання долучилися випускники програми Кіркланда Наталія Величко, Олег Левченко, Мар'ян Манко.

З вітальним словом до присутніх звернулися представники Генерального консульства Республіки Польща у Вінниці Войцех Мрозовський та Пшемислав Шиманський, координатор з питань організації та просування Програми ім. Лейна Кіркланда Анна Вейцек. Під час Польсько-української дискусійної платформи «Польсько-українські відносини через призму історії та сьогодення. Місце випускників» наголошувалося на змінах, що відбуваються у Польщі та Україні протягом останніх років. Виступ історика, журналіста та письменника, випускника програми Олександра Зінченка викликав жвавий інтерес і обговорення серед присутніх.

Заступник декана економічного факультету ДНУ, доцент Сергій Касян взяв участь у передачі досвіду поколінь Програми ім. Лейна Кіркланда, розповівши про особливості навчання і проведення наукових досліджень, побудови індивідуальної дидактично-наукової програми на факультеті права, адміністрації та економіки Вроцлавського університету, м. Вроцлав (Польща). Під час діалогу з цьогорічними стипендіатами програми Іваном Рудакевичем та Мариною Шкробот, які будуть навчатися у цьому польському ВНЗ, наголошено на особливості вибору предметів, взаємодії із науковими тьюторами і регіональним координатором, участі в наукових конференціях, опрацюванні навчального

матеріалу в бібліотеці Вроцлавського університету, розвитку співпраці з польськими академічними колами. Підкреслено вагомість наукових і освітніх здобутків, що отримуються завдяки участі молодих фахівців з України в стипендіальній програмі, яка дає змогу навчатися і проводити наукові дослідження у провідних ВНЗ Польщі. Під час обговорень питань зустрічі активно включалися до дискусії Тетяна Ботсян, Андрій Боруцький, Сергій Василик, Михайло Кашин та ін.

Цікавими були презентації польською мовою своїх наукових проєктів представників академічної спільноти України, які будуть навчатися у 2016-2017 н.р. за цією програмою в Польщі. Такі презентації вдало провели Валентин Бахнівський, Олександр Войтович, Євген Горлов, Оксана Дуфенюк, Оксана Столяр, Іван Рудакевич, Марина Шкробот, Інна Ховракта й ін. Випускник програми Михайло Котенко слушно підкреслив доцільність поглиблення навчальних контактів стипендіатів з польськими студентами, особливо з тими із них, які навчаються на відділеннях україністики польських ВНЗ. Отже, подібні зустрічі сприяють розширенню співпраці та поглибленню навчальної і культурної взаємодії між українськими і польськими науковцями, освітянами, представниками органів влади та громадськими організаціями, що посилює європейський вектор розвитку економіки і суспільства України. Підготовлено за матеріалами публікації: Spotkanie „Trzechpokoleń” w Winnicy: <http://www.kirkland.edu.pl/pl/aktualnosci>;

**Заступник декана економічного факультету,
доцент Сергій Касян**

Фізтех єднає покоління космічних інженерів

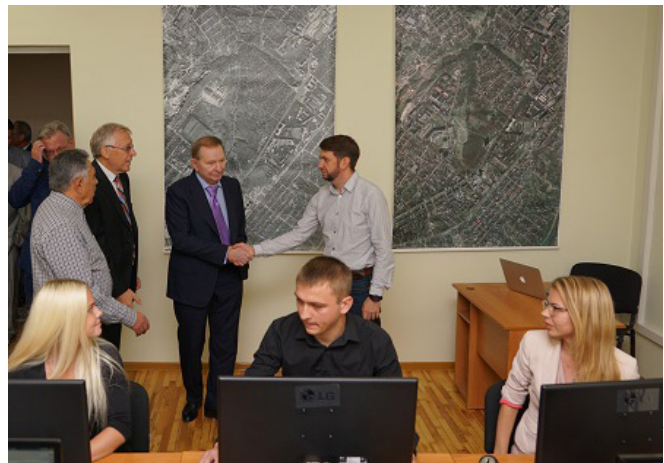
Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара відвідав Президент України (1994-2005), видатний випускник університету Леонід Кучма.

На розширеному засіданні Вченої ради ДНУ у Палаці студентів за участю студентів та викладачів фізико-технічного факультету Почесний доктор ДНУ, професор Леонід Кучма вручив за традицією іменні стипендії Президентського фонду «Україна» кращим студентам фізико-технічного факультету. Цього року відзнаки отримали п'ятикурсники Ігор Іваненко, Ганна Ляшенко, Анастасія Кашенкова, Анастасія Котюк, Євген Куліш, Олена Савченко та студент четвертого курсу Самір Векілов. Самір Векілов від імені стипендіатів висловив слова глибокої вдячності за високу оцінку здобутків у навчанні та науковій роботі: «Ми чудово розуміємо, що наші успіхи багато в чому досягнуті завдяки сильному, творчому професорсько-викладацькому складу фізтеху. Це – фахівці найвищого класу, справжні професіонали своєї справи. Вони вміють фахово зорієнтувати й дати сучасні знання навіть тому, хто не завжди хоче їх отримати. Але, як правило, цей зв'язок все таки двосторонній, тобто абсолютна більшість студентів прагнуть знань, що зрештою приносить позитивний кінцевий результат. Вам, шановний Леоніде Даниловичу, велике спасибі за те, що Ви ось уже 12-й рік поспіль помічаєте і матеріально підтримуєте наші прагнення та наші досягнення, за те, що стимулюєте нас в наших пошуках до нових фахових вершин».

Варто відзначити, що за понад десять років діяльності стипендіальної програми Фонду «Україна» були відзначені за успіхи в навчанні, науковій та громадській роботі більше 80 найкращих студентів фізико-технічного факультету. Сьогодні багато з них уже захистили дисертації, навчаються за

кордоном, працюють над новими розробками ракетно-космічної техніки в ДКБ «Південне» ім. М.К. Янгеля та ВО «Південмаш» ім. О.М. Макарова. Ректор університету, професор Микола Поляков, звертаючись до гостей та університетської громади, відзначив: «Стало вже доброю традицією відкривати новий навчальний рік в університеті такою знаковою подією, яка уособлює собою органічний зв'язок різних поколінь ушлявленого фізтехівського племені, що є запорукою збереження і примноження кадрового потенціалу й реальних досягнень у вітчизняному космічному ракетобудуванні. Адже сам факт перебування в одній залі убілених сідинами випускників ФТФ-60 й нинішніх студентів та викладачів, їхнє неформальне спілкування в кулуарах нашого зібрання є унікальною нагодою для фахового діалогу про минуле, сьогодення та майбутнє однієї з проривних сфер сучасного науково-технічного прогресу».

У рамках візиту до ДНУ Леонід Кучма оглянув на фізико-технічному факультеті нову кафедру інформаційних космічних технологій, створену спільно з корпорацією Noosphere. Студенти продемонстрували тривимірне моделювання, обробку космічних знімків, отриманих за допомогою супутників, візуалізацію даних. «Я в захваті від того, що побачив на кафедрі інформаційних космічних технологій, – сказав Леонід Данилович. – Тут студенти з викладачами, які є колишніми випускниками фізтеху, розробляють малогабаритні ракетні апарати – від двигунів до систем управління. Ми маємо бути вдячними цим хлопцям і дівчатам за те, що вони захоплюються наукою і роблять важливі для майбутнього країни справи. Це справді талановита молодь». Після засідання Вченої ради традиційна «вереснева» зустріч Леоніда Кучми зі своєю студентською юністю в Alma mater зібрала близько 70 його однокурсників – випускників фізтеху 1960 року.

**Інформаційно-аналітичне агентство
ДНУ ім. О.Гончара**

ДНУ очолив рейтинг найкращих університетів Дніпропетровщини

За результатами дослідження, проведеного нещодавно активістами громадської сили «Опора», Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара вже традиційно посів перше місце серед ВНЗ Дніпропетровщини IV рівня акредитації. Зокрема, активісти ГС «Опора» дослідили 13 вищих навчальних закладів нашої області, використовуючи відкриті дані системи vstup.info. При складанні рейтингу враховувалися наступні показники: кількість поданих заяв абітурієнтів, кількість зарахованих студентів, загальний ліцензований обсяг прийому, загальна кількість заповнених контрактних місць, співвідношення ліцензованого обсягу до кількості зарахованих студентів, а також загальний середній бал сертифікатів ЗНО. Отримані показники були переведені у відповідні бали. «Завдяки рейтингу видно, в які вищі навчальні заклади вступають найрозумніші студенти. Він також показав, що абітурієнти з високим балом ЗНО не завжди бажають вчитися за держзамовленням і готові сплачувати за більш якісну освіту в приватному виші», – прокоментувала громадський спостерігач ГС «Опора» в Дніпропетровській області Христина Коновалова.

В університеті триває антикорупційна кампанія

У Дніпропетровському національному університеті імені Олеся Гончара відбулася прес-конференція ректора Миколи Полякова про антикорупційне розслідування в університеті.

Зокрема, ректор зазначив, що в рамках проведення антикорупційної кампанії в ДНУ до адміністрації надійшла інформація про неправомірну діяльність деяких викладачів на економічному факультеті. Для проведення службового розслідування було створено комісію, до складу якої увійшли проректор, посадові особи, юристи університету.

«Комісія працювала протягом травня-червня 2016 року, – наголосив Микола Вікторович. – За підсумками роботи комісії до викладачів, які вносили неправдиві дані в екзаменаційні та залікові відомості, було застосовано адміністративне стягнення у виді догани. Враховуючи викриті факти, згідно з рішенням Вченої ради ДНУ за наказом ректора від 1 липня 2016 року було реорганізовано кафедри економічного факультету. Матеріали службового розслідування, проведеного комісією, були направлені в прокуратуру з метою надання правової оцінки порушень, вчинених викладачами». Зацим фактом у засобах масової інформації з'явилися матеріали, в яких неправдиво відображається ситуація навколо інциденту в ДНУ ім. О. Гончара, нівелюється ініціатива університетського колективу із викоринення подібних явищ, що в цілому негативно впливає на репутацію та імідж університету. «Зокрема, неправдиві дані, внесені в залікові та

екзаменаційні відомості, – підкреслив ректор, – не стали підставою для видачі дипломів студентам, які перебували за кордоном, як зазначається у деяких матеріалах, оскільки за підсумками роботи університетської комісії ці студенти були відраховані з університету. Тож інформація про видачу подібних дипломів не відповідає дійсності. Інформація щодо нарахування заробітної плати однієї особи іншій не відповідає дійсності, бухгалтерія ДНУ нараховувала зарплатню обом лаборантам. Факт відсутності на робочому місці одного з лаборантів комісією не був доведений».

На запитання журналістів про терміни, протягом яких вносилися неправдиві дані у відомості успішності студентів, ректор зазначив, що правопорушення зафіксовані протягом останніх семестрів навчання.

«Наші викладачі – найкращі!»

Під таким гаслом у Дніпропетровському національному університеті імені Олеся Гончара пройшов святковий концерт до Дня працівника освіти, організований групою аналізу у сфері гуманітарної освіти та виховання молоді. З великою любов'ю і майстерністю студенти подарували педагогам поетичні привітання, відомі пісні й танцювальні номери, отримавши чудову можливість висловити через мистецтво подяку своїм викладачам.

Перед початком концерту колеги привітали проректор з науково-педагогічної роботи у сфері гуманітарної освіти та виховання молоді, професор Валентин Васильович Іваненко. Він наголосив на благородності професії педагога, великому значенні освіти в житті суспільства, висловив щиро подяку викладачам за виховання сучасної успішної молоді. Валентин Васильович згадав мудрі слова мислителів минулого: «Освіта – це борг, який нинішнє покоління має сплатити майбутньому. Адже великий той вчитель, хто втілює в життя те, чому навчає».

З власним ліричним віршем «Осінні зорі», навіяним творчістю видатного українського поета Максима Рильського, виступив декан історичного факультету, професор Сергій Іванович Світленко. Він звернувся до колег зі словами тепла і вдячності.

Свої поезії викладачам подарувала студентська молодь ДНУ імені Олеся Гончара – майбутній філолог Аделіна Хаміярова, Анастасія Дудка (факультет прикладної математики), Олександр Лисаченко (історичний факультет), Вікторія Голенко (факультет психології). Цікавими висловами своїми рідними мовами привітали педагогів студенти-іноземці: громадянка Китаю Ню Янь, представники країн Середньої Азії – Огулай Равіланова (Туркменістан) та Люхінур Хажибаєва (Узбекистан). Привітання вірменською прозвучало з вуст Карини Григорян. А перекладала з іноземних мов студентка-філолог Інна Воробієнко. Дівчата з ФУІФМ Ксенія Барська, Дарія Бобкова та Софія Сокурєнко під оплески аудиторії виконали запальний український танок. А студент факультету психології Олександр Зіненко потішив присутніх сучасною танцювальною композицією «Радість дарую Вам».

Окрасою мистецького заходу стали чудові пісні. Твір сучасної української співачки Христини Соловей «Тримай мене міцно» прозвучав у виконанні Валерії Клименко (факультет української й іноземної філології та мистецтвознавства), зворушливі та енергійні пісенні композиції «Запали вогонь» та «Гітара» представили студентки-філологи Віола Доніна і Тетяна Холод. Зацікавила публіку пісня «Позови любовь», яку презентувала автор – керівник клубу творчої молоді «Паростки», доцент

Олена Бесараб. А легендарну «Червону руту» майстерно виконала Дарія Кирдань (факультет суспільних наук і міжнародних відносин). Було ще чимало цікавих і натхненних виступів – усього не перелічити. Яскравий і емоційний вечір тривав понад годину і завершився патріотичною пісенною композицією «Україна – це ти», яку співали всі учасники.

Цьогоріч святкування Дня працівника освіти в ДНУ імені Олеся Гончара співпало з ювілеєм знаного в університеті педагога, завідувача кафедри української літератури, наукового керівника групи аналізу у сфері гуманітарної освіти та виховання молоді, доцента Наталії Петрівни Олійник. Колеги і студенти щиро привітали талановиту і чуйну людину, справжнього Вчителя, яка, невтомно віддаючи молоді свої великі знання і тепло душі, виховала не одне покоління науковців і фахівців з української філології.

Варто згадати й організаторів концерту. Режисером-постановником стала методист групи аналізу у сфері гуманітарної освіти та виховання молоді, музикознавець Вікторія Карпович, чий креативний задум забезпечив гарне втілення творчих планів і максимальний прояв талантів його учасників. Звукорежисером був завідувач лабораторії з ремонту та обслуговування засобів обчислювальної техніки Сергій Акімов. А яскравий відеоряд підготувала старший лаборант групи аналізу у сфері гуманітарної освіти та виховання молоді Тетяна Науменко. Ведучим вечора був студент факультету психології Микита Воробйов. Урочистий концерт став справжнім мистецьким святом. Педагоги отримали естетичне задоволення і гарний настрій від поетичних і музичних подарунків, сфотографувалися на згадку під надихаючим гаслом «Наші викладачі – найкращі!».

Сергій Ляпін,
старший лаборант групи аналізу
у сфері гуманітарної освіти
та виховання молоді

Книга Еклезіаста

Біблійна Книга Еклезіаста безпосередньо не визначає свого автора. Є досить багато віршів, які вказують на те, що цю книгу написав цар Соломон. Але є й інші місця, які свідчать, що інша людина могла дописати цю книгу після смерті Соломона, можливо, через кілька сотень років. Проте, за загальним переконанням, автором був Соломон. Коли написано книгу? Царювання Соломона тривало з 970 року до Христа до приблизно 930 року. Книга Еклезіаста була, імовірно, написана ближче до кінця його правління, близько 935 року. Книга Еклезіаста або «проповідника» є книгою про перспективу. Оповідання вказує на депресію, яка неминуче виникає в результаті пошуків щастя в мирських речах. Ця книга дає християнам можливість побачити світ очима людини, яка, хоча й будучи надзвичайно мудрою, намагається знайти сенс у тимчасових, людських речах. Проповідник випробував більшість видів мирських задоволень, і жодне з них не наповнило його життя змістом. Зрештою,

Проповідник робить висновок, що віра в Бога є єдиним способом знайти зміст життя. Він вирішує прийняти той факт, що життя коротке та, врешті-решт, марне без Бога. Проповідник радить читачеві зосередитися на вічному Богові, а не на тимчасових задоволеннях. У книзі є ключові вірші: «Марнота марнот, усе марнота». Далі (1:18): «Адже в безлічі мудрості – безліч пізнання, і хто побільшує пізнання, побільшує страждання», (2:11): «Я поглянув

на всі мої творіння, які зробили мої руки, і на труд, яким я попрацював, аби зробити, і ось усе марнота і бажання духа, і немає користі під сонцем», (12:1): «І в дні твоєї молодості згадай Того, Хто тебе створив, аж доки не прийдуть дні злі, і надійдуть роки, в яких скажеш: немає мені в них задоволення», (12:13): «Кінець усього слова, як чується: бійся Бога і дотримуйся Його заповідей, бо це – уся людина». У книзі Еклезіаста часто повторюються дві фрази. Слово, перекладене як «марнота», зустрічається багато разів і використовується для підкреслення тимчасовості мирських речей. Зрештою, навіть найбільш вражаючі людські досягнення залишаються в минулому. Вислів «під сонцем» зустрічається 28 разів і стосується смертного світу. Коли Проповідник говорить про все «під сонцем», він говорить про земні, тимчасові людські речі. Перші сім розділів книги Еклезіаста описують усі мирські речі «під сонцем», в яких Проповідник намагається знайти сенс. Він досліджує наукові відкриття, мудрість і філософію, веселощі, алкоголь, архітектуру, статки та розкіш. Проповідник звертався до різних філософських систем, таких як матеріалізм, і навіть до моральних кодексів (розділи 8-9). Він виявив, що все було безглуздою, марною справою, яка без Бога не мала ні мети, ні довгострокової цінності. Розділи 8–12 описують пропозиції та коментарі Проповідника щодо того, як правильно вести життя. Він приходив до висновку, що без Бога немає правди й сенсу життя. Він побачив багато зла та зрозумів, що навіть найкращі досягнення людини нічого не варті у довгостроковій перспективі. Тому він радить читачеві прийняти Бога з юного віку та слідувати Його волі.

Єдиним рішенням щодо всіх марних занять, описаних у книзі Еклезіяста, є Христос. За словами з Еклезіяста, Бог судить праведного та безбожного, й праведними є лише ті, хто в Христі. Бог заклав прагнення до вічності в наші серця та забезпечив шлях до вічного життя через Ісуса Христа. Автор нагадує нам, що прагнення до багатства світу є не тільки марнославством, бо не приносить задоволення, але навіть якщо ми й зможемо досягти його, то без Христа ми втратимо свою душу, і яка тоді користь у ньому? Зрештою, кожне розчарування й марнолюбне заняття, описане Еклезіястом, має рішення в Христі; мудрість Божа є єдиним істинним змістом, який можна знайти в житті. Еклезіяст пропонує християнам можливість зрозуміти порожнечу та розпач, з якими стикаються ті, хто не знає Бога. Ті, хто не має рятівної віри в Христа, приречені на життя, яке врешті-решт закінчиться й виявиться нікчемним. Якщо немає спасіння та Бога, то немає не лише сенсу в житті, а й мети чи напрямку в ньому. Світ «під сонцем» без Бога розчаровує, є жорстоким, несправедливим, швидкоплинним і цілковито «марним». Натомість із Христом життя є лише тінню слави, обцяної на небі, що доступна лише через Нього. Але Книга Еклезіяста написана дуже давно. Чи повинні християни дотримуватися старозавітного закону? Ключ до розуміння цього питання полягає в тому, що старозавітний закон був даний ізраїльській нації, а не християнам. Деякі закони були дані, щоб навчити ізраїльтян підкорятися та задовольняти Бога (наприклад, Десять Заповідей), інші – щоби показували їм, як поклонятися Богові (система жертвоприношень), а ще інші – аби просто відрізнити ізраїльтян від інших націй (правила щодо їжі та одягу). Жодний зі старозавітних законів не стосується нас сьогодні. Коли Ісус помер на хресті, Він поклав кінець старозавітному закону. Замість цього ми перебуваємо під законом Христа, який звучить так: «Любитимеш Господа Бога свого всім своїм серцем, і всією своєю душею, і всією своєю думкою! Це – перша і найбільша заповідь. Друга – подібна до неї: Любитимеш свого ближнього, як самого себе! На цих двох заповідях тримається увесь Закон і Пророки» (Мт. 22:37-40). Якщо ми будемо дотримуватися цих двох аспектів, то виконуватимемо все, що Христос очікує від нас. Записав Євангелист Іван: «Бо це любов до Бога – дотримуватися Його заповідей! А Його заповіді не тяжкі» (1 Ів. 5:3).

Фактично, Десять Заповідей навіть не стосуються християн. Тим не менше, дев'ять із десяти заповідей повторюються у Новому Завіті (всі, крім заповіді дотримуватися суботній день). Без сумніву, якщо ми любимо Бога, то не будемо поклонятися іншим богам чи ідолам. Якщо ми любимо своїх ближніх, то не будемо вбивати їх, обманювати, чинити перелюб чи пожадати того, що належить їм. Отже, ми не підлягаємо жодним вимогам старозавітного закону. Ми маємо любити Бога і любити наших ближніх, і якщо будемо вірно притримуватися цих двох речей, усе інше встане на своє місце. Амінь.

Для того, щоб поповнити знання Біблії, почути відповіді з питання людей про різні проблеми повсякденного життя, слухайте християнську радіопрограму «Відвертість», яка виходить в ефір з Києва, щонеділі о 19:40, на першій програмі Українського радіо

«Спеціально для «Бористену»»

Проект Міжмор'я в ідеях Миколи Костомарова

Ідея побудови альтернативного військово-політичного союзу на чолі з Україною супроти мультикультурного ЄС чи агонізуючого ординського ЄврАзЕс стала наріжним каменем останніх двох років. Проте, ідея Міжмор'я для українців не нова, її ідеологічний фундамент сягає не стільки початку і середини ХХ ст., скільки середини ХІХ ст. Побудова на теренах Центрально-Східної Європи Балто-Чорноморського союзу в українських інтелектуалів середини ХІХ ст. викликала бурю захоплень, адже поза межами царської Москви і цісарського Відня могли бути об'єднані більшість слов'янських народів, багато з яких історично й генетично споріднені, а також мають спільні економічні, культурні та військово-політичні інтереси. Як відомо, українське національно-культурне відродження, започатковане наприкінці ХVІ-ІІ ст. – у першій третині ХІХ ст. філософом Сковородою, письменником Котляревським, поетом Квіткою-Основ'яненком та пророком Шевченком, продовжувало розвиватися. Письменники та публіцисти цієї доби в своїх творах описують головню українське село й простих селян, тож вони запалюються здебільшого етнографічним матеріалом: легендами, повір'ями, приказками тощо, який залюбки обробляють.

ПРОЕКТ МІЖМОР'Я В ІДЕЯХ МИКОЛИ КОСТОМАРОВА

AZOV PRESS

У першій половині ХІХ ст. домінуючими в політико-правовому житті України були такі проблеми, як ліквідація кріпацтва в економіці, соціальній і правовій сферах, боротьба за поширення ідей європейського лібералізму і просвітництва, а також відстоювання у всіх можливих формах інтересів та прагнень селянської маси – простого українського народу, пригнобленого царизмом. Для вирішення цих завдань важливе значення мав вплив наслідків діяльності декабристських організацій у Наддніпрянщині, особливо на наступні покоління “будителів” української нації, серед яких першими стали засновники

Кирило-Мефодіївського братства. Щоб покласти ці ідеї на національний ґрунт, перед освіченим прошарком громадянства постало завдання поширення серед селянства освіти та виховання політичної культури. Тому велику увагу було звернено на організацію шкіл, видання національної літератури, що мало служити пробудженню політичної та правової самосвідомості в українського населення. Вагомий внесок до вітчизняного конституціоналізму, теорії прав людини і громадянина, політико-правової думки загалом зробило вищезгадане Кирило-Мефодіївське братство, котре об'єднувало цвіт української інтелігенції. Важливі кроки на шляху радикалізації українського національного руху зробили всі члени товариства, але особливо яскраво можна виділити двох осіб – історика Миколу Костомарова та поета й письменника Тараса Шевченка. Варто наголосити, що така наболіла сьогодні тема, як геополітичний військовий союз між країнами Міжмор'я, була закладена саме одним із кирило-мефодіївців – Миколою Костомаровим, який розпочав свою літературну й наукову діяльність у другій половині 1830-х рр. – на початку 1840-х рр. Народжений в українській родині на Воронежчині, початкову освіту отримав у приватному пансіонаті в Москві, потім була гімназія у губернському Воронежі, далі Харківський університет, який закінчив у 1837 р. Саме в Харкові молодий Костомаров знайомиться з Григорієм Квіткою-Основ'яненком, освоює українські пісні, усну народну творчість, досконало вивчив українську мову за працями Григорія Сковороди та Івана Котляревського. Сам Костомаров був вченим, літератором, українським істориком етнографом, фольклористом, політиком, займався правом, знав багато іноземних мов. Іван Франко відносив Костомарова до “апостолів кращої долі України”, адже він залишив велику наукову спадщину з політичної української історії, а саме такі праці як “Богдан Хмельницький”, “Руїна”, “Мазепа”, “Мазепинці”, “Тетьманство Виговського”, “Тетьманство Юрія Хмельницького”, “Павло Полуботок”, “Думки про федеративні начала у давній Русі”, “Дві руські народності” тощо. У цих роботах поряд із політичними ідеями були закладені й правові теорії. Так, наприклад, ідеал Костомарова — федеративна демократична слов'янська республіка, так звані “Сполучені Штати Європи”, але винятково зі слов'янських країн Україна Польща Чехія Словаччина, Болгарія Хорватія, Сербія, Чорногорія). Особливо це прослідковується в його роботі “Закон Божий” або ж

“Книга буття Українського народу”, написана Костомаровим в якості програмного документа у 1846 р. для Кирило-Мефодіївського братства: «...І встане Україна зі своєї могили, і знову озветься до всіх брат і в своїх Слов'ян, і почують крик її, і встане Слов'янщина, і не позостанеться ні царя, ні царевича, ні царівни, ні князя, ні графа, ні герцога, ні сіятельства, ні превосходительства, ні пана, ні боярина, ні кріпака, ні холопа ні в Московщині, ні в Польщі, ні в Україні, ні в Чехії, ні в Сербії ні у Болгар...». Сам Костомаров мріяв про втілення ранньохристиянської ідеї повної соціальної справедливості, свободи, рівності, братерства, скасування кріпацтва і станових відмінностей:

«На засадах християнської моралі будуть неухильно дбати про освіту і добробут народу, його культуру...». Як провідник “теорії народного елементу” в політико-правовому процесі Костомаров ідеалізував “український дух”, “українську раціональну демократію”, “братерське співжиття рівних слов'янських народів”. Особливий акцент Костомаров робив на федеративному устрої слов'янської держави, якою, зайого політико-правовою теорією, повинні керувати обрані на 4 роки президент і конгрес. Незважаючи на мовно-релігійні відмінності, наприклад, між хорватами і білорусами, у такій державі мало бути справжнє спільне військо, однакова грошова система, загальне керівництво зовнішніми відносинами. Як бачимо, у такій суто слов'янській федерації, запропонованій Костомаровим як альтернатива абсолютистським Росії та Австрії, простежувалося чимало

конфедеративних рис, схожих на початковий етап державної розбудови США від Джорджа Вашингтона до Абрагама Лінкольна. На думку Костомарова, відновлення українсько-польського союзу було можливе лише за відмови від імперських амбіцій самої Польщі, яка мала перезавантажити свої історичні стосунки з українцями, білорусами та литовцями, а отже, це є шансом для народів, які колись творили Річ Посполиту, на порозуміння. Як і годиться ідеологу, Костомаров практично був лідером Кирило-Мефодіївського братства та вів полеміку з іншими його членами. Слід відзначити, що, поділяючи загальні засади своєї політико-правової програми, члени товариства розходились у питанні про першочергові завдання. Сам Костомаров вважав першочерговим домагатись єдності слов'ян, а його опоненти, такі як Пантелеймон Куліш, наголошували на розвитку насамперед української культури, а Тарас Шевченко пристрасно відстоював ідеї соціального і національного звільнення українців. До кінця своїх днів Костомаров обстоював ідею різності “двох руських народностей”, як він їх називав – українців (спадкоємців демократичних традицій Київської Русі) і росіян-москвитів (творців деспотичного Московського царства та Російської імперії), яких вважав не зовсім слов'янами, а радше етнічним сурогатом фіно-угрів з домішками монголо-татарської та слов'янської крові. У творцях демократичної Новгородської республіки XII-XV ст. Костомаров бачив теж народ близький за кров'ю та духом саме українцям, а не росіянам-москвитам. Ідею соборності всіх українських земель Костомаров висував і у своїх поетичних творах. Так, у програмній поезії “Пісня моя”, оспівуючи Україну, він згадує і Сян з Карпатами, і Дніпро з Чорним морем, і рідну для нього невеличку річку Сосну, на якій розташоване місто Острогозьк, яка впадає до Дону. Репутація Костомарова як історика і за життя, і після смерті його неодноразово піддавалася сильним нападкам. Проте загальний внесок Костомарова в розвиток української історіографії та ідеї побудови слов'янської конфедерації Міжмор'я можна, без перебільшення, назвати величезним. Ним була введена і наполегливо проводилася у всіх його працях ідея народної української історії. Сам Костомаров розумів і здійснював її головним чином у вигляді вивчення духовного життя народу. Пізніші дослідники розсунули зміст цієї ідеї, але заслуга Костомарова цим не зменшується. Хоча погляди Костомарова-народника багато в чому залишалися наївними, його концепція єднання слов'янських народів стала вагомим етапом формування власне геополітичних доктрин Інтермаріуму і заслуговує на увагу сучасників.

© Денис КОВАЛЬОВ

«Спеціально для «Бористену»

Маруся і Іван Гнип

Дуже приємно згадувати молоді роки свого життя, особливо якщо вони пов'язані зі споминами про любих приятелів, про приємні спільно проведені веселі години і пригоди – незабутні події минулого. Так ось в час, коли сьогоденні турботи про сучасне, думки про те що принесє майбутнє - дають причини оглянутись в минулі моменти життя, - тоді стають перед очима яскраві картини безжурних днів молодості. Саме тоді в моїй уяві з'являється картина з прожитих часів у місті Сиракузи, що в штаті Нью-Йорк в США в 1950-х роках. Тоді ми заізналися і подружили з Марусею Злиденною і Іваном Гнип і спільно провели наші перші роки в Америці після скитального життя в Німеччині в час Другої Світової Війни. Нас пов'язали різні моменти долі – однакові національні і релігійні корені, наші подібні пережиті роки небажаної еміграції на чужину, а врешті наші спільні бажання втримати своє народне обличчя далеко від батьківщини і залишитися українською людиною в діаспорі. Вперше ми зустрілися в приватному домі панства Гнипів /старших/, вони відкрили свої двері для всіх новоприбулих православних українців. І хоч церкви ще не мали, але в їх домі збиралися співучі люди на співанки церковного хору, бо до Сиракуз приїхав п. Склонний добрий диригент церковного співу. В той же сам час в їх домі відбувалися засідання, де обговарювалося питання: до кого звернутися за допомогою про винаймання відповідного приміщення на улаштування каплиці. І після короткого часу таке приміщення - каплицю знайшли в найбільшій протестантській церкві, але з умовою, що в неділі до 10-тої години каплиця звільниться, бо в той час їх діти мають недільні заняття - молитву, а відтак біблійну науку. Кожної неділі рано по черзі Іван Гнип і його товариш Михайло Назаренко, які вже мали свої авто, приїзджали і забирали священика, всі церковні речі, ікони, ризи, сосуди і нас дітей з мамою і везли через ціле місто до церкви. Так було повних 2 роки, поки не приїхало трохи більше наших людей. Тоді вирішили купити будинок де була влаштована церква, пару шкільних клас і зала для засідань і спільних обідів.

Пізніше нам довелося разом спілкуватися в церкві св. Луки, де мій батько о. прот. Семен Гаюк був священиком-основоположником парафії УПЦ нових імігрантів. Вся родина Гнипів активно допомагала в діяльності нової церковної громади, а це як бачимо з вище написаного, було в складних умовах. Маруся, Іван і інші молоді співали з нами в церковному хорі, а також майже кожної неділі після богослужб стрічалися з нами, щоб разом проводити час у місцевому парку і співати наших народніх і інших популярних пісень, а тим втримувати тісний зв'язок з нашими традиціями в далекому від України англломовному середовищі. Так пройшов час, який ніколи не забудеться, бо добрі друзі і спільні разом проспівані пісні залишаться в пам'яті назавжди. На жаль, наші шляхи розійшлися, бо прийшлося переїхати на праці в інші місця, та до інших шкіл. Коли Іван повернувся після військової служби, він одружився з Марусею, та не прийшлося нам разом святкувати їх вінчання і бути близькими свідками їх щасливого родинного життя. Але наше дружнє відношення залишилося так само сильне і на віддалі багатьох тисяч кілометрів. Маруся і Іван Гнип поселилися в штаті Каліфорнія на західньому побережжі над Тихим океаном в США. Родина Івана і Марусі Гнипів зросла,

бо їх Бог благословив трьома дітьми і пятерма внуками. Своїх дітей вони виховали на добрих і чесних людей. Івана одинока сестра Маруся Савеленко – живе близько них, живуть всі в любові і злагоді. Всі тримаються близько себе і живуть за нашими українськими традиціями та звичаями. Там вони встановили своє господарство - оріховий сад, овочевий город і працювали тяжко, щоб забезпечити життєву незалежність для себе, добробут родини, а також мати спроможність допомагати своїм українським товариствам, організаціям і церквам. Про це ми знаємо багато прикладних вісток, про їх жертвенну діяльність продовж років аж до сьогодні. Часто можна побачити у різних виданнях в діаспорі і в Україні подяки за щедри пожертви від Івана і Марусі Гнип, про підтримані ними публічні акції і літературні конкурси. Немає сумніву, що їх щира любов до батьківщини, та спроможність в найкращий спосіб примінити ці почування – заслужили на вдячність і признання від усього суспільства. Я горда, що була і досі є близькою приятелькою тих благородних людей. Згадуючи роки молодості не можу в своїх

думках оминати тих споминів, що пов'язані з Марусею та Іваном. Так хотіла б ще з ними стрінутися, обійняти їх і побалакати про наших спільних знайомих, про співи в церкві та на прогулянках і ще раз подякувати їм за їх добрі діла тоді в Сиракузах і до теперішніх днів. Бажаю їм здоров'я і щасливих днів відпочинку після трудолюбивого життя. Незабутнім добродійцям для кращої долі близької родини, всієї української громади в діаспорі і на батьківщині, **Марусі та Іванові Гнип - СЛАВА і МНОГАЯ ЛІТА!**

Мирослава Гаюк Дмитріюк
Нью-Йорк, США
вересень 2016 р.

Про конкурс на сторінках журналу "Бористен"

У 2009 році редакція щомісячника започаткувала щорічний конкурс творчої молоді імені Марусі та Івана Гнип (США). В ході якого визначаються переможці та лауреати в чотирьох номінаціях: «Музика», «Образотворче мистецтво», «Театр» та «Література». Головне завдання творчого огляду – конкурсу молодих авторів родини Івани та Марусі Гнип полягає в пошуку талановитих та патріотичних юнаків і дівчат, котрі захоплюються або професійно працюють в царині культури, літератури, образотворчого мистецтва та музики. Головними критеріями для визначення переможців творчого огляду – конкурсу молодих авторів родини Івана та Марусі Гнип є не лише високий професійний та художній рівень мистецьких робіт, художніх та інших творів, а також їх наповненість національним та патріотичним змістом, спрямованість на пропаганду української культури і самобутності.

«Колонка редактора»

СОЛГУТОВСЬКИЙ ЗАЄЦЬ

Час від часу на медійних просторах є популярним стиль коли назва того чи іншого допису містить в собі певну інтригу, двозначність, а то й навіть приховану образу чи дискримінацію. Є такий сучасний український історик Віктор Брехуненко. Між іншим, випускник Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара, який нині трудиться в Інституті української археографії та джерелознавства імені М. С. Грушевського НАН України. Цей чоловік чимало зробив для повернення правдивої вітчизняної історії. Так ось путінські холуї свого часу видрукували про нього допис з назвою «Брехуненко сказав правду». Як то кажуть, без коментарів... Ну, а мені назвою цієї статті хотілося, бодай, трохи заінтригувати читача. Бо що ж це за такий солгутовський заєць? Де ж його впіймати можна і як він виглядає? Відкрию, як то кажуть, зразу карти. Найперше Солгутове це мальовниче село України, котре розмістилося на скелястих берегах Південного Бугу якраз напроти районного центру Гайворон. А серед півтора тисяч мешканців цього поселення живе там здебільшого усміхнений, кремезний козак-подолянин Микола Заєць. Ось так і виходить що Заєць цей Солгутовський... Але спочатку про це миле і гарне село Солгутове. Чим багата наша ненька-Україна? Та ось такими на перший погляд зовсім нічим не примітними селами як Солгутове. І нині коли неспішно проїздиш його вулицями й провулками, то начеб-то око не має за що привабливе зачепитися. Все більше увагу можуть привернути звично паскудні для України дороги, а ще, як і у більшості наших сіл, недорозвинута скалічена інфраструктура. Одне слово, Європу українське село, на жаль, аж ніяк не нагадує. І було б на душі туга і безнадія, аби не люди та їх обійстя. Бідно за цивілізованими мірками живуть наші селяни, не мають вони часто-густо доступи до таких звичних на Заході речей як гаряча вода чи теплий туалет. А от попри постійний побутовий аскетизм і знуцання не здичавіли, не загрубіли душею наші люди. Ось і Солгутовому майже побіля кожного двору який не який але квітничок. Перші осінні холоди зблідніли їх кольори, а вже поживкле листя на вишнях та яблунях не радує око насиченими

зеленими кольорами. Майже прибрані городи привертають увагу хіба-що яскравими плямами жовто-гарячих гарбузів. Сюжет будь-якого обійстя вишуканим не назвати. Та все одно присутня на цих, у вічній праці подвір'ях, українська душа, наша сила і слава. Бо саме з такого ось солгутовського обійстя починається добро і звитяга нашого народу. Російські шовіністи люблять називати нас гречкосіями, сільською нацією. Це як і все інше у їх ставленні до нашого народу велика брехня. Київ саяв на весь світ золотими куполами церков, коли на тому місті де зараз стоїть столиця «імперії зла» лише жаби квакали. І то гірше від наших... Але саме в українському селі жила і живе душа нашого народу. Як, між іншим, будь-якого іншого. Адже саме ось таке ближче до землі, до сонця і хліборобської праці найкраще розкриваються здібності й таланти кожної людини.

На фото: Степан Кадік (зліва) як гостинний господар тішиться з того що його давній приятель Микола Заєць не втрачає багатирської статури. Ось табуретку під час запального дискування під собою зламав....

Заперечити, мовляв, поетичні перебільшення. Та ні, майже факти. Подумки пригадайте з якого кореня світочі нашої нації вчені, державні мужі, військові лідери, творчі особистості. Більшість з цих людей якщо не селяни за походженням, то корінням саме звідти. Напевно, такий прожерливий в останні роки молох урбанізації змінить ситуацію. Але поки-що наша вітчизняна еліта здебільшого з сільського кореня. За яких сім кілометрів нижче по течії Південного Бугу від Солгутове село мого дитинства Бугове

На фото Микола Заєць з села Солгутове (в Гайворонському районі Кіровоградської області) разом з дружиною Ольгою та сином Євгеном. В ті часи, коли я приїздив сюди на шкільні канікули до дідуся з бабусею з русифікованого Дніпропетровського, моя особиста географія обмежувалася їх обійстям та прилеглими територіями. Пройде не одне десятиріччя, коли вже зрілою людиною, разом з родичами і знайомими я ближче пізнаю цей куточок Поділля Гайворонщину, що адміністративно належить до Кіровоградської області. Ось і з «солгутовським зайцем» довелося запізнатися на прийнятті у товариша дитинства Степана Кадіка. Зібрав він за своїм щедрим і приязним столом гостей, аби сказати добре слово людям яких поважаєш, перепочити від непростих селянських будень, жартом відпружити таке неспокійне в останні роки у кожного українця ество та насолодитися куховарством як і своєї господині так і стравами не скупих приятелів. Ось в цій обстановці приязності й кулінарних щедрот звернув я увагу на цього доброго, великого і правдолюбного чоловіка Миколу Зайця. Кумедно було спостерігати як у його козацькій великій долоні тарілка добірного холодцю виглядала немов вишукана розетка для малинового варення, а голос солгутовця примушував озиратися на стелю немов у добру грозу. Одне слово, грім – чоловік! Розговорилися про те і се. Виявилось що все життя шоферує Микола Заєць. Здавалось би далеку має професію від філософських міркувань, якихось академічних роздумів. Та привернули увагу думки добродія Миколи про «вічні істини», про людську долю. Бо кожен з нас розуміє долю зовсім по-різному. Одні

кажуть, що від долі залежить все. Ну, майже все. Хтось щасливий та заможний — значить, доля ставиться до нього прихильно. А з кимось стався нещасний випадок — що ж, така доля. Дівчина не може вийти заміж — значить, в неї самотня доля. Згідно з такими поглядами, лиха доля часто переслідує цілі народи. Зокрема, тяжко жилося українцям під московськими наїзниками. А інші люди говорять, що свою долю людина будує сама та сама визначає її. Не може дівчина вийти заміж — значить, занадто пихата та егоїстична. Або, навпаки, занадто скромна та боїться вийти на вулицю. Якщо кинули недопалка або запаленого сірника, то станеться пожежа. Усе визначено діями самої людини, на все є зрозумілі причини. Так ось у життєвій філософії Миколи Зайця з Солгутове привернуло мою увагу міркування про те, що з одного боку в кожній людині справді таки існує доля. Адже хтось народжується в родині президента, а дехто — у батьків-наркоманів. Однак, добродій Микола впевнений і в тому, що долю та долю інших можна змінювати на краще. Замість того, щоб скаржитися на долю, можна діяти задля кращого. Недарма кажуть, що кожна людина — сама господар свої долі.

Вірогідно, що поселення спочатку називали Гута. Згодом назва трансформувалась в «Солгутів». А в ХХ ст. внесено зміни до закінчення цього слова. І до сьогоднішніх днів село носить назву «Солгутове».

А ще познайомив мене Микола Заєць зі своєю дружиною Ольгою та сином Євгеном. Незважаючи на порівняно молодий вік Євген Миколайович вже майор поліції, заступник начальника Гайворонського районного відділу внутрішніх справ. Чим не підтвердження думки Миколи Зайця про те що людина сама творить свою долю! А жедитинство Зайця-молодшого так було далеке від кар'єри поліцейського офіцера... Ну, ось тепер, мабуть, можна багато в чому зрозуміти хто ж він такий «солгутовський заєць». Хіба не так?

Фідель Сухоніс

Калинова сопілка

Дошкільний навчальний заклад

Був собі дід да баба. У діда дочка, і в баби дочка. От і пішли вони в гай по ягоди. Так дідова збирає да й збира, да й назбирала повну миску, а бабина візьме ягідку, то і з'їсть.

От і каже дідова:
— Ходімо, сестро, додому, поділимося.
От ідуть да йдуть шляхом, а бабина говорить:
— Ляжмо, сестро, відпочиньмо.
Полягали, дідова, втомившись, заснула, а бабина взяла ніж да й устромила їй у серце, да викопала ямку, да й поховала її. А сама пішла додому да й каже:
— Дивіться, скільки я ягід назбирала. А дід і пита:
— Де ж ти мою дочку діла?
— Іде заду.
Коли ж ідуть чумаки да й кажуть:
— Станьмо, братця, от тут одпочинем.
Да й стали. Глянуть — над шляхом могила, а на могилі така гарна калина виросла! Вони вирізали з тії калини сопілку, да й став один чумак грає, а сопілка говорить:
Ой помалу-малу, чумаченьку, грай,
Да не врази мого ти серденька вкрай!
Мене сестриця з світу згубила —
Ніж у серденько да й устромила.
А другі кажуть:
— Щось воно, братця, значить, що калинова сопілка так промовляє.
От прийшли вони в село да й

натрапили якраз на того діда:
— Пусти нас, діду, переночувать, ми тобі скажемо пригоду.
Він їх і пустив. Тільки вони увійшли у хату, зараз один сів на лаві, а другий став біля його да й каже:
— А ну, брате, вийми сопілку да заграй!
Той вийняв. Сопілка і говорить:
Ой помалу малу, чумаченьку, грай,
Да не врази мого ти серденька вкрай!
Мене сестриця з світу згубила —
Ніж у серденько да й устромила.
Тоді дід каже:
— Що воно за сопілка, що вона так гарно грає, що аж мені плакати хочеться! А ке, я заграю!
Він йому й дав. А та сопілка говорить:
Ой помалу-малу, мій таточку, грай,
Да не врази мого ти серденька вкрай!
Мене сестриця з світу згубила —
Ніж у серденько да й устромила.
А баба, сидя на печі:
— А ке, лиш сюди, старий, і я заграю!
Він їй подав, вона стала граєть, — сопілка й говорить:
Ой помалу-малу, матусенько, грай,
Да не врази мого ти серденька вкрай!
Мене сестриця з світу згубила —
Ніж у серденько да й устромила.
А бабина дочка сиділа на печі у самому куточку. І злякалась, що дізнаються. А дід і каже:
— А подай їй, щоб заграла!

От вона взяла, аж сопілка й їй одказує:
Ой помалу-малу, душогубко, грай,
Да не врази мого ти серденька вкрай!
Ти ж мене, сестро, з світу згубила —
Ніж у серденько да й устромила!
Тоді-то вже всі дізналися, що воно є. По дідовій дочці обід поставили, а бабину прив'язали до кінського хвоста да й рознесли по полю.

“Донбас сьогодні. Рубрика Світлани Талан”

ДОНБАС ОСІННІЙ

Спеціально для “Бористену”

Осінь, не зважаючи на географічне розташування областей, прийшла в Україну. Їй байдуже, що в одних місцях тихо і можна спокійно насолоджуватися тишею лісу і збиранням грибів, а в інших – занадто голосно від розривів снарядів. Не можна змінити пори року, але вплинути на свідомість людини можливо. Саме про це ми говорили на записі «Радіо Свободи» у Северодонецьку, яке започаткувало цикл радіопередач «Донбас. Реалії». Тема передачі мені здалася цікавою «Що потрібно для успішного українського Донбасу», тож я залюбки погодилася бути одним із чотирьох спікерів. Були запрошені всі охочі, але прийшли люди, яким не байдужа доля країни, зокрема, нашого міста: активісти, громадські діячі, деякі депутати, волонтери, митці, освітяни. У розмові було зазначено, що Київ живе окремо від Луганщини та Донеччини, тому патріотичним силам на місцях доводиться самотужки вести всю роботу. Вважаючи на те, що при владі на своїх місцях залишаються ті люди, які привели війну на Донбас, громадськість намагається контролювати дії влади і виходити з ними на діалог, відкрито висловлювати свої думки. Було неодноразово наголошено на тому, що при підтримці Києва на місцях було б набагато легше і дієвіше працювати. Волонтер зачитала побажання жінок, які зараз в АТО. На їх думку для успішного українського Донбасу потрібно: 1. Мудрі керівники. 2. Звільнення Донбасу від окупантів. 3. Хто не хоче України – позбавити громадянства. 3. Громадян, кому за 80 р. не надавати права голосу на виборах. 4. Правдиві ЗМІ. 5. Зміна керівництва країни. 6. Дати людям надію на краще майбутнє. Можна погоджуватися із думками наших захисниць, або ні, але така їх позиція. Присутні на зустрічі зазначили, що є багато людей, які користуються своїми правами, забуваючи про обов'язки. Керівник Громадської організації запропонувала запровадити по всій Україні процедуру підтвердження громадянства: іспит з історії України, знання державної мови та основних положень

Конституції. Особисто я не можу з цим погодитись. Як можна вимагати від людей складання іспитів з історії, якщо відомо, що вони її не знають? Потрібно починати вести масштабну просвітницьку роботу серед населення. Не можна жити одними заборонами – це часто дратує людей і викликає зворотну реакцію, також не можна змусити любити все українське. Для підняття патріотизму і почуття національної гордості потрібно проводити просвітницьку роботу серед населення і робити це обережно, поступово і ненав'язливо. Вважаю, що не останню місце у цій роботі мають зайняти митці, яким потрібно йти у маси, знайомити населення Донбасу з творами та біографією українських класиків та сучасних авторів, історики та етнографи – з історією країни, тощо. Прикладом того може бути Перша Східно-українська книжкова толока, яку навесні цього року провели у Краматорську митці Заходу та Сходу, незабаром буде вже Друга. Здавалося б, що у Северодонецьку проводять такі заходи митці і чи не кожного вихідного дня на площах міста лунає музика і йдуть концерти. Але такі заходи лише для «галочки», бо мешканці йдуть на такі концерти та конкурси лише задля розваги, ніякої ідеологічної роботи там немає. Представники влади перед

такими заходами могли б провести бесіду на патріотичну тему з присутніми, принаймні, хоча б нагадати завдяки кому у місті панує мир та закликати зібрати допомогу захисникам. Виходить, що вся центральна та західна Україна збирає допомогу для бійців, а у нас лише розваги, музика та танці. Ще більшими соромом для місцевої влади була зустріч з Народним артистом України Бенюком, коли жодного анонсу чи повідомлення про приїзд відомої людини не було, а у залу на 500 місць привели один клас учнів школи! З позитивних новин міста є те, що потужний завод «Азот» трішки ожив: запустили до виробництва цех по виробництву аміачної селітри, хоча й на привозному аміаку, а це означає, що певна кількість людей знову повернулася на свої робочі місця. Відведення військ у кількох місцях на зоні розмежування викликало обурення населення. У

Новошківському, яке нещодавно відбудувалося, люди натопком ходять за Головою військово-цивільної адміністрації Шакуном, допитуючись, що з ними буде далі, бо захисники, коли посунуться на кілометр назад, підійдуть впритул до селища і населення боїться захоплення бойовиками. У Станиці Луганській, де, як відомо, переважають сепаратистські настрої, населення виходить щодня з протестами не відводити українські війська, бо настрої настроями, а жити у так зв. ЛНР вони не мають бажання. У Луганську також відбувся масовий мітинг, щоправда, іншого напрямлення. Там стояли люди з лозунгами, написаними російською та англійською мовами: «Нет иностранной интервенции!» та скандували: «Мы – русские люди!», «Навеки с Россией!». Під іноземною інтервенцією вони мали на увазі миротворчу поліцейську місію. На мітинг прийшли не лише дорослі, а й учителі з дітьми, а також донські козачки, які танцями та піснями розважали

присутніх. У школи ЛНР надійшла вказівка для вчителів і тепер, починаючи з другого класу, діти мають під керівництвом вчителя виривати сторінки з підручників, де є Гімн України, прапор та тризуб. «Це нам, діти, не потрібно!», - пояснює вчитель. Чи це не нагадує 30-і роки, коли було свідоме знищення українських письменників? Тоді прогресивних письменників оголошували ворогами країни і вчителі майже так само говорили учням: «Діти, відкрийте таку-то сторінку, візьміть ручку і викресліть прізвище...»? З підручників були викреслені прізвища кращих українських письменників, але не з історії. Зараз історія повторюється у «молодой республике»? Згадалося нещодавня розмова із знайомою, яка мешкає у Луганську.

Їй виповнилося 55 років і вона оформилася на пенсію. Коли жінка отримала першу виплату, яка склала приблизно наших 900 гривень, то поспішила до пенсійного фонду дізнатися чому так мало, де їй відповіли: «Потерпите. Дайте стаття на ноги молодой республике, потом добавим». І наостанок трохи веселого із ЛНР-ДНР. Телефонують мені звідти і запитують: «Чи правда, що в Україні вже перейменували Донецьк на Бандерівськ, а Луганськ – на Майданівськ?» А осінь сміється і сипле жовтим листям та рясніє дощем...

Світлана Талан, письменниця, член НСПУ. М Северодонецьк, Луганщина

«Гортаючи календар»

Сім маловідомих фактів про Михайла Грушевського

150 років від дня народження Михайла Сергійовича Грушевського (1866–1934). Видатний український історик, соціолог, літературознавець, письменник, організатор національної освіти й науки, діяч національного, культурного й державного відродження України. Професор Львівського університету, голова НТШ у Львові, один із засновників і керівників Української національно-демократичної партії, Товариства українських поступовців, Українського наукового товариства в Києві, голова Української Центральної Ради, Президент Української Народної Республіки, академік ВУАН і АН СРСР. Організатор (на власні кошти) Київського міського училища імені С. Грушевського (згідно із заповітом батька), учительської семінарії у Коломиї. Засновник, головний редактор і видавець «Літературно-наукового вісника». Автор підручників і методичних посібників з викладання історії України в школі «Ілюстрована історія України», «Про старі часи на Україні. Для першого початку», «Про українську мову і українську школу», славнозвісної «Історії України-Руси» (у 10 т.), «Історії української літератури» (у 5 т.).

1. Михайло Грушевський є рекордсменом серед українських істориків за кількістю написаних праць. Його бібліографія сягає майже 2 000 позицій. Серед його найвідоміших робіт: «Історія України-Руси» та «Нарис історії українського народу».

2. 7 (20) березня члени Центральної Ради обрали Михайла Грушевського своїм головою. Рішення було прийняте без відома самого Грушевського, що свідчить про його колосальний авторитет. На той час Грушевський навіть знаходився поза Україною, але повернувся, щоб обійняти посаду.

3. За своїми переконаннями Грушевський тяжів до Партії лівих соціалістів-революціонерів.

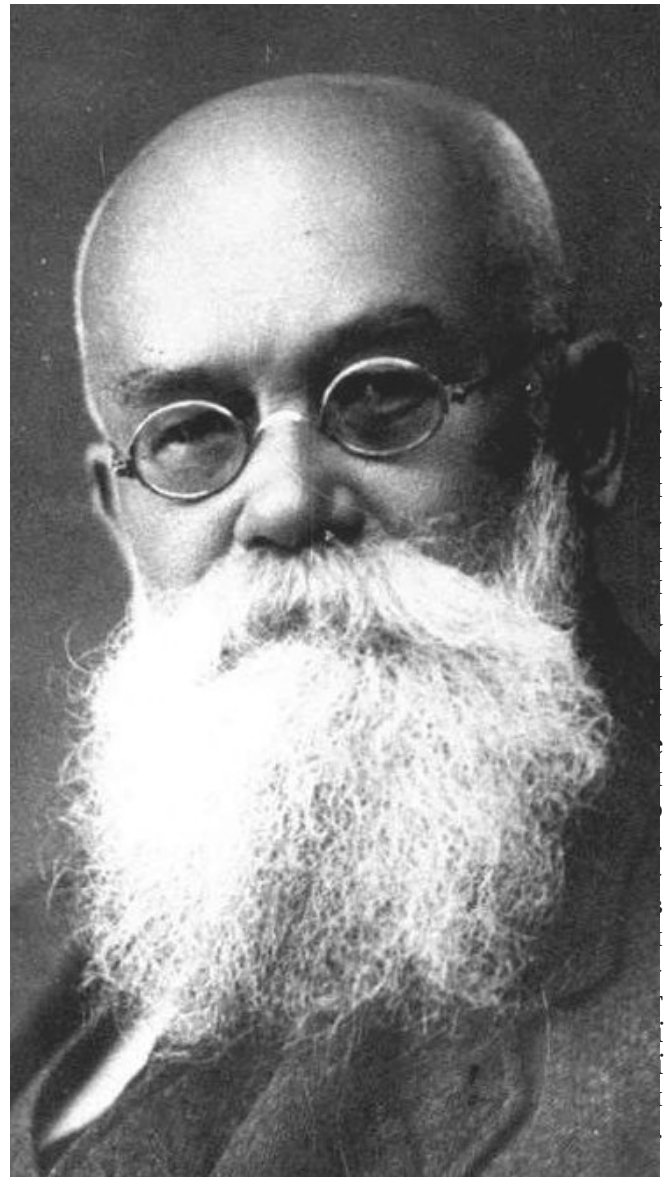
4. Завдяки симпатіям Михайла Грушевського до лівих есерів, які в той час знаходилися на керівних посадах в українському Раднаркомі, у 1923 році під його керівництво були передані всі історичні установи, об'єднані в Академію наук.

5. Михайло Грушевський ніколи не був Президентом України. Він очолював Центральну Раду, яка фактично виконувала функції уряду. Таким чином, його можна назвати радше головою парламенту, але аж ніяк не президентом.

6. Грушевський тяжів до народницької історіографії. Так його визначили наступники. Зокрема секретар Центральної ради Євген Онацький у нарисах, які називалися «Портрети в профіль», нарис про Грушевського назвав «Чесність з народом».

7. Грушевський не був противником створення української армії. Але він розумів, що «перекрашувати» колишню

царську армію на українську не вийде. Водночас, саме за Грушевського діяли частини Народної міліції, аналог сучасної Національної гвардії.

Михайло Грушевський – видатний громадський, політичний діяч - син українського народу

Подужати десять томів його титанічної праці «Історія України-Руси» може лише професійний історик або надзвичайно терплячий пересічний читач. Автора цієї публікації свого часу зацікавила не стільки наукова спадщина, скільки чисто людський вимір цієї непересічної постаті і, звичайно, його місце у боротьбі за українську державність. До Грушевського я прийшов через Франка...

Чи були Грушевський і Франко добрими друзями та сусідами? Вони працювали пліч-о-пліч і жили по сусідству у Львові майже 20 років. Галичанин Франко і «східняк» Грушевський. Тривалий час Грушевський був ніби у тіні Франка. Радянська влада возвеличувала Франка як «вічного революціонера», а Грушевського цькувала як «буржуазного націоналіста».

Нагадаю, що Михайло Грушевський прибув із Києва до Львова 1894 року, щоб очолити кафедру всесвітньої історії Львівського університету. Зі спогадів Грушевського: «Я купив собі кусень ґрунту на Софіївці. Франко захотів бути моїм сусідом, і я відступив йому частину ґрунту...». Не продав, не подарував, а відступив! Будівництво розпочали одночасно за проектом одного архітектора. Вони були різними за походженням та менталітетом і не могли стати аж такими близькими друзями. Але Грушевський розгледів у Франкові виняткової сили науковий інтелект і несамовиту працездатність.

Є чимало свідчень про нібито недобросусідські стосунки Грушевського і Франка. Комусь завважав гавкіт собак, чиїсь кролі поїдали чужу городину... Більше нарікань йшло від Франка. Але це вже після 1908 року, коли поет тяжко захворів, що не могло не позначитися на його нервовій системі. Згадують, що коли вони разом їхали потягом до Італії, Грушевський мав місце у комфортабельному вагоні, а Франко – щось на зразок сучасного плацкарту. Не знати що за тим стояло. Та не забуваймо головного – Грушевський дав Франкові стабільний заробіток у виданнях НТШ. А непорозуміння, як відомо, найчастіше виникають між сусідами, а не далекими родичами.

У музеї історика мені показали візитівку, написану Грушевським до Франка: «Уклінно просимо Вас з пані Гандзею (донькою Франка) на гербатку...». У листуванні родини Франка читаємо: «Харчуємось у Грушевських...». Коли Франко хворів, дружина Грушевського прийшла до його помешкання з букетом рож. Трудоголік

Михайло Грушевський, за поетичним висловом Франка, був готовий «у праці сконатъ». Невипадково його наукова спадщина – це понад 2 тисячі друкованих праць. Лягав спати десь о першій ночі, а о 5-й був уже на ногах. Дуже багато працював в архівах. Він виправляв свої рукописи і під час лекцій в університеті та на засіданні... Центральної Ради. Навіть критики Грушевського не могли не визнати, що історик спирався на багатощу джерельну базу. Він не був блискучим оратором, йому значно легше було висловлювати свої думки на папері.

Доктор історичних наук Леонід Зашкільняк,

який опрацьовував епістолярну спадщину Грушевського, був подивований кількістю листів, які він попри свою зайнятість писав щодня. Трапився такий день, коли він написав 40 (!) листів...

Сміливий, з почуттям гумору, честолюбний. За словами історика Ярослава Дашкевича, Грушевський «був особисто хоробрий і принциповий. Коли 1914 року повертався в Україну через Італію, знав, що його арештують... В ніч з 27 на 28 квітня 1918 року на засіданні Малої Центральної Ради увірвалися німці. Лейтенант з револьвером у руках, вимахуючи зброєю перед обличчям Грушевського, кричав «Хенде хох!». Всі присутні піднесли руки догори, всі. Окрім Грушевського. Він залишився непорушним у своєму фотелі...».

Автору цієї публікації здавалося, що таким серйозним науковцем як Грушевський не властиве почуття гумору. Та виявилось, що є свідчення відомого історика і політика Дмитра Дорошенка: «Любив мистецтво і глибоко розумів. Вічно зайнятий працею, коли мав вільну хвилинку, охоче проводив її у приятельському гуртку. У Києві йшов до Кавказької винарні і тут був душею товариства, сипав веселими жартами і гучними дотепами. Розмова з ним завжди була цікавою і його слово блищало живим розумом. Був людиною у повному значенні того слова. Але мав одну хибу – безмежне честолюбство...».

Схоже, що тільки раз Грушевському являлася любов. В особистому житті Михайло Грушевський був ніби дзеркальним відображенням Івана Франка. Наш краянин взяв собі за дружину зросійщену українку з Києва Ольгу Хоружинську, а киянин Грушевський знайшов майбутню дружину у Львові, доньку священика з Тернопільщини Марію Вояківську. Вона була надзвичайно освічена, знала кілька мов, викладала у гімназії імені королеви Ядвіги. Щодо дружини, то у музеї мені навели лише кілька слів історика: «Завжди була вірним товаришем у житті і праці...».

Грушевський ніколи не виносив на загал своє особисте життя. Натомість Франкові «тричі являлася любов». Деякі франкознавці стверджують, що значно більше. Схоже на те, що Михайлові Грушевському лише раз являлася любов. Маловідомий факт: історик писав вірші – «Україна», «Козак», «До Тараса», але була і любовна лірика: «Я все люблю в тобі – твій усміх непорочний, і соромливий рух тих полохливих вій. І голос ласковий, де чую гомін любий ще не розвіяних ясных дівочих мрій...». Можна припустити, що це посвята майбутній дружині – Марії Сельвестрівні. 1934 року родина Грушевських відпочивала у Кисловодську. У Михайла Сергійовича раптом виник карбункул, по-народному банальний чиряк. Оперувати взявся головний лікар санаторію, який не був хірургом. Через кілька днів Грушевський помер від сепсису. оховали Михайла Сергійовича Грушевського у Києві на Байковому цвинтарі. Є кілька пам'ятників йому. Та найвагоміший нерукотворний монумент він створив собі сам: це 10 томів найбільшої і найправдивішої «Історії України-Руси!»

БОРИС КОЗЛОВСЬКИЙ (м. Львів)

Журнал «Бористен» інформаційний спонсор цікавого патріотичного історичного проекту.

«Музей під відкритим небом - Дніпровська козацька флотилія»

Місто Дніпро унікальне місце, де можна реалізувати дивно красивий, потрібний молоді та всім, хто любить Україну патріотичний проект «Дніпровська козацька флотилія». Видовищність цього проекту важко переоцінити.

Перше - це відродження мистецтва будівництва «чайок». Під відкритим небом, постійно на очах у всіх жителів міста, приїжджих та туристів на березі річки Дніпро буде працювати справжня верф по реконструкції кораблів козацького часу. Друге - найголовніше у вихідні дні опівдні буде здійснюватися реконструкція морських битв. Це атака і абордаж різних судів: галер, фрегатів, торгових суден ворогів з подальшим захопленням і перемогою козаків. Для спеціальних гостей міста «родзинка» проекту - особисту участь в абордажі і захопленні «ворожих» судів.

Потік туристів буде нескінченний як з України, так і з зарубіжжя. Зовнішність всіх учасників проекту строго козацька: зачіска з чубом, козацькі шаровари, мова спілкування - українська. Навіси і будиночок від дощу під українськими стріхами. Ніяких електроінструментів. Гармати, рушниці, пістолі стрілятимуть з справжнім порохом. На базі цього проекту можна проводити різні патріотичні українські фестивалі. Наприклад, видовишно виглядає великий поміст на воді, освітлений прожекторами з берега, де проходить фестиваль української пісні, танцю, єдиноборств та інших видів мистецтв.

**Автор проекту Чайка С.М.
- художник-баталіст**

“Ексклюзив”

«Бористен» нагородив талановиту молодь

Талановиті хлопці та дівчата отримали нагороди Восьмого всеукраїнського конкурсу ім.Івана та Марусі Гнип на сторінках щомісячника «Бористен». Конкурс проводиться щорічно у Дніпрі. Його мета — пошук талановитих та патріотичних юнаків і дівчат, котрі захоплюються або професійно працюють в царині культури, літератури, образотворчого мистецтва та музики. Головна умова у виборі лауреатів та дипломантів не тільки унікальні та цікаві номери та твори, а також їх наповненість національним та патріотичним змістом, спрямованість на пропаганду української культури і самобутності.

«Дуже важливо, що сьогодні молодь реалізує себе у різних видах мистецтв», — розповідає голова журі конкурсу Фідель Сухоніс. — У восьмий раз віншували переможців щорічного конкурсу творчої молоді Івана та Марусі Гнип. Тобто щороку світ дізнається про талановитих хлопців та дівчат, які одного дня можуть прославити Україну далеко за її межами. Особливістю цього річного конкурсу стала номінація «Патріотична соціально-культурна діяльність». Діти 46-ої школи Дніпра разом зі своїми педагогами та батьками реально допомагали і допомагають бійцям АТО. Дуже приємно було бачити Поліну Бабенко, котра як президент шкільної «Верховної Ради» отримувала диплом-лауреата. Адже ця дівчинка, по-суті дитина, сповна зрозуміла як це страшно війна і що таке мати власну державу». Цього року переможців багато і кожен з них гідний у майбутньому представляти Україну на світовому рівні. У номінації «Патріотична соціально-культурна діяльність» лауреатом визнано волонтерський центр

«Турбота й милосердя» дитячого шкільного парламенту комунального закладу освіти «Середня загальноосвітня школа №46» Дніпровської міської ради за волонтерську допомогу бійцям Дніпропетровського військового шпиталю та адресну допомогу бійцям 93 ОМБр, 25 ОПДбр в зоні АТО. Дипломантом оголошено літературну студію «Контур» Херсонської обласної бібліотеки для дітей імені Дніпрової Чайки за цикл заходів присвячених морально-психологічній підтримці воїнів АТО. У номінації «Образотворче мистецтво» лауреатом визнано Олену Капшуківу за цикл робіт у жанрі графіки і живопису «Рефлексія часу» та «Маніпуляції». Дипломантом у цій номінації став Артем Восьмерик за популяризацію петриківського розпису в молодіжному середовищі. В номінації «Літературне мистецтво» диплом лауреата здобула поетеса Владислава Даценко за цикл авторських віршів з патріотичної тематики. Дипломантом у цій номінації визнано Віталія Кірінчука за самобутні літературні твори. В номінації «Танцювальне мистецтво» відзнаку лауреата здобув дует «Коцацький спас» у складі Володимира Кропівного та Олега Ільїна за популяризацію українського народного танцювального мистецтва. Дипломантом у цій номінації став Володимир Петухов за наповнення народними українськими мотивами сучасних молодіжних танців. В номінації «Вокальне мистецтво» переможцем визнано дует «Січеславські вечорниці» у складі Ольги Ярошенко та Івана Леонова за популяризацію сучасної української молодіжної пісні. Дипломантом у цьому виді творчого змагання стала Катерина Махно за самобутне виконання патріотичної пісні про Україну. В номінації «Інструментальне мистецтво» лауреатом визнано Вікторію Чедаєву за віртуозне виконання класичних українських музичних творів. Дипломантом у цій номінації стала Вікторія Салаутіна за популяризацію музичної творчості дружнього грузинського народу. Нагородження пройшло в атмосфері концерту від талановитого маестро Владзімеша Забари. «Коли співає Владзімеж Забара у залі не буває байдужих. В його голосі могутність дніпрових порогів, ніжні мотиви маминої колискової і невмируща душа українського мелосу» — зазначив редактор часопису «Бористен» Фідель Сухоніс.

Мирослава Борхес,
фото автора

“Бібліотека журналу “Бористен”

Збірник «Українські воїни Добра і Правди»

Художньо-публіцистичний збірник «Українські воїни Добра і Правди» нова книга серії «Бібліотека журналу «Бористен». У ньому зібрані історії життя наших героїв, котрі воювали за неза-лежність і свободу Батьківщини на Донбасі. А також опубліковані дитячі малюнки до українських військовослужбовців з подякою за їхню хоробрість. Ця книжка покликана показати людям глибину подвигу сучасних захисників України. А також сприяти патріоти-чному вихованню громадян, щоб українська молодь зростала.

Наш щомісячник за чверть століття свого існування підготу-вав не один десяток книг з української тематики та історії. В серії «Бібліотека видання журналу «Бористен» виходили книги, які роз-повідали про національні визвольні змагання, голодомор, русифіка-цію, нищення української культури, мови і традицій. Ми, себто наші автори і редакція журналу, завжди непохитно стояли на позиціях української державності та незалежності. І довгі роки ми застерігали своїм, нехай і не дуже сильним голосом, громаду про смертельну небезпеку для України з боку Росії. Але навіть у страшному сні не могли уявити що московські нелюди підуть так далеко: стануть вби-вати українців, анексувати територію нашої країни, в прямий спосіб, мілітарною силою почнуть нищити і наш народ, і нашу незалеж-ність. Але, дякувати Богу, ми помилилися не лише у цьому. Авторсь-кому активу щомісячника «Бористен» складно було уявити що попри сторіччя русифікації та руйнування всього національного в Україні є достатньо не просто фізичних, а духовних ресурсів для оборони і захисту. На шляху кремлівського садиста-карлика вирішально стали не ЄС, США чи якійсь інші стримуючі чинники, а найперше мільйо-ни українських патріотів: волонтерів, госпітальєрів, добровольців, бійців ЗСУ та інших військових з'єднань. Художньо-публіцистичний збірник «Українські воїни До-бра і Правди» - це зовсім маленький фрагмент тої величної картини про подвиг наших героїв, котрі воювали за незалежність і свободу Батьківщини на Донбасі. Це наша дрібка тої неосяжної вдячності та пошани цим святим для кожного українця людям. На наше глибоке переконання одне з головних завдань сьогодення це показати сус-пільству глибину

подвигу сучасних захисників України. І книга яку Ви тримаєте у руках лише маленька цеглинка у розбудові цієї над-звичайно важливої справи. Ми переконані що таких книг має бути якнайбільше. Українські бійці заслуговують

на те, щоб про них зна-ли писали, увічнювали в архітектурі, власних назвах, театральних та інших постановках, знімали фільми. І так само кожен з нас у невід-платному боргу перед тими, хто віддав найдорожче що у нього є, - життя та здоров'я, - заради волі та суверенності України.

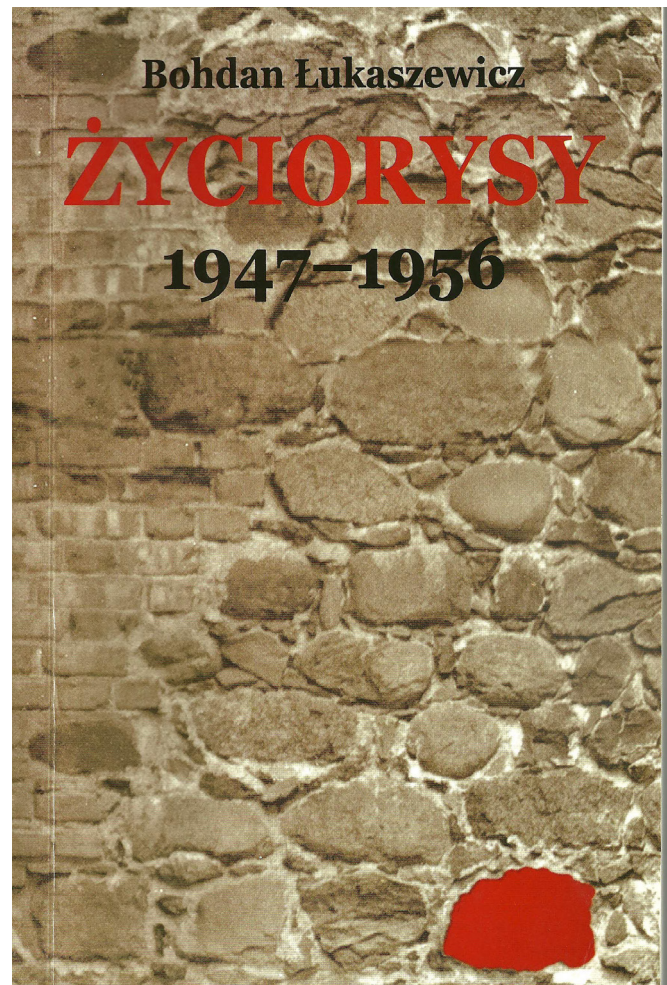
Фідель Сухоніс,
редактор журналу «Бористен»,
член НСПУ,
упоряник книги

«Сто рядків про книгу»

**ПРО ПЕРЕСЛІДУВАННЯ УКРАЇНЦІВ
З ОПЕРАЦІЇ “ВІСЛА”
НА ВАРМІЇ І МАЗУРАХ В РОКАХ 1947-1956
Bohdan Lukaszewicz. Życiorysy 1947 – 1956.
Ukraińcy z operacji “Wisła”
represjonowani na Warmii i Mazurach w latach
1947 – 1956. Materiały biograficzne.**

Саме під такою назвою у польському місті Ольштин з датою 2009 року появилася документальна праця місцевого Наукового Товариства та Осередку Наукових Досліджень ім. Войцеха Кентшинського про переслідування українців у Польщі після Другої світової війни. Йдеться тут про репресії супроти українців, депортованих із Закерзоння на територію колишньої Східної Пруссії під час злочинної військової операції “Вісла.” Публікація окремого тому, присвяченого українцям, депортованим з українських етнографічних земель – явище позитивне.

На основі наявних архівних документів Богдан Лукашевич зібрав у книжці 260 біографій арештованих і засуджених українців. Однак, автор ні словом не згадує про те, що на польському засланні на понімецьких землях, всі українці опинилися як злочинці під пильною “опікою” Міністерства Внутрішніх Справ, тобто міліції. Ця “опіка” продовжується й досі. Ніби злагіднюючи для польського читача злочин супроти українців, пише, що між ними були також нечисленні представники таких національностей, як: “поляки, лемки, які в більшості не ідентифікували себе з українцями, бойки та особи з мішаних подруж”. Ця мішанина – приклад державної пропаганди у відношенні до українців. До речі, репресованим полякам автор присвятив окрему публікацію, тож не було потреби змішувати їх тут з українцями. Що ж до лемків і бойків, то автор дотримується ще передвоєнної політики санаційної Польщі супроти національних меншин: діли і пануй. Це політика польських завойовників супроти своїх сусідів. Хіба автор цього не знає, чи, може, і в “демократичній” Польщі йому не дозволяють на об’єктивну думку? Як родовитий лемко, який пам’ятає депортації українського населення до України, а відтак на понімецькі землі (операція “Вісла”), стверджую, що і я, і всі мої односельчани вважали себе українцями, бо ж лемки -- одно з племен Українського Народу, -- невід’ємна його частина. Правда, на Лемківщині залишилися рештки москвофільства, яке і перед війною підтримував польський уряд на

шкоду українцям, і комуністичний після війни, і демократичний під цю пору підтримує. З метою применшити наявність українства в Польщі та швидше спольонізувати українську меншину, влада як на глум визнала лемків окремим народом (!). Аякже. Ну, бойки для них також не українці.

Пам’ятаю, як під час депортації польські жовніри саркастично питали нас хто ми такі... Я чув відповідь дорослих: -- лемки. За відповідь -- українці, можна було сподіватися побиття. Про це повинен знати польський дослідник, що репрезентує наукове товариство. Чесні люди не схвалюють фальшу, а пишуть правду. Повинні. Що ж до мішаних подруж, то по-різному бувало: одні вважали

себе поляками, інші -- українцями. Відомо ж бо, що зі споконвічних українських земель Закерзоння депортували всіх наших людей, щоб, як казали, навіть одна українська нога не залишилася на рідній землі. Названа ідентифікація депортованих спрямована, мабуть, на применшення злочину народоубивства влади під час етнічної чистки 1947 року. Характерне й те, що цей злочин автор послідовно називає переселенням з південносхідної Польщі, а не інакше. Бачите, не з предвічних українських земель вигнали їхніх українських господарів, а з південносхідної Польщі. На мою думку, це один із засобів стидливого применшування злочину супроти українського населення на Закерзонні та затирання правди про злочин, а разом із тим приховування правди про загарбання території своїх сусідів, яких запроторили на загибелю шляхом насильної польонізації, тобто шляхом знищення як етнічної групи. Пишучи про національність депортованих, авторові важко визначитися з українською національністю. У вступі до книжки пише: "... хоч у назві вжито визначення "українці," то годиться трактувати його як *rewien skrót myślowy*, тобто певне розумове скорочення". Можливо, що цієї назви йому важко вимовляти і написати важко. Що мав на думці автор, – це тільки він знає. Для українофоба було б краще, щоб слова українець взагалі не було, а коли вже є, щоб його не вживати. Був такий час, що в Польщі його забороняли, аякже. Він бо пише: -- "Після 1944 року в кордонах Польщі, хоч значно обрізаних зі східних земель, залишилося понад 650 тисяч т.зв. "русинів". Отже, не українців, а русинів. Йому так легше вимовляти цю назву. Для нього, мабуть, на схід від Польщі також польські землі (?). Автор має рацію, що в кордонах Польщі залишилося понад 650 тисяч, але не русинів, а таки українців, і не понад 650 тисяч, а понад 700 тисяч. Перше десятиліття на польському засланні для українців було періодом неіснування -- суцільної дискримінації, залякування, переслідування, насильної польонізації. Про це згадує також Богдан Лукашевич. Не згадує однак, що на польському книжковому ринку постійно появлялися антиукраїнські публікації, яким відведено місце у шкільній лектурі. Апогеєм українофобства стала волинська істерія польських шовіністів 2016 року. Слід нагадати, що після Другої світової війни українці замінили євреїв у концентраційному таборі Явожно, в якому згодом опинились полонені чи схоплені бійці УПА, українська інтелігенція та взагалі свідомі українці. І про це міг би хоч згадати об'єктивний автор. Та ні, такі речі або замовчуються, або заперечуються. А кому ж потрібне розгойдування хвилі ненависти між сусідами? Відлига для українців прийшла щойно 1956 року. Саме тоді з дозволу влади створено Українське Суспільно-Культурне Товариство (УСКТ), а 15

червня цього ж року у Варшаві почав виходити перший після війни український часопис у Польщі "Наше Слово". Однак, щойно після 1989 року почали появлятися в Польщі дослідження та публікації з української проблематики, особливо про, як пише автор, політично-військово-адміністративну операцію "Вісла". Між дослідниками української проблеми в Польщі автор наводить м.ін. такі прізвища українців, як: Євген Місило, Роман Дрозд, Ігор Галагіда, Ігор Гривна, а з польських авторів Гжегож Мотика, Леон Сова, Мечислав Вінницький, Станіслав Жиромський, Анна Коженевська-Лясота та інші. У загальному автор правдиво змальовує поцес депортації в операції "Вісла". Він наводить слова високого офіцера польського війська про те, що залишаючи рідні села, люди цілували свою землю кажучи "прощай українська земле". Богдан Лукашевич пише, що у висліді операції "Вісла" з Краківського, Ряшівського та Люблінського воевідств на польські понімецькі землі депортовано понад 140 тисяч осіб, але найбільше (понад 39%) на Ольштинщину (Вармія і Мазури). Саме там, всупереч політиці суцільного розпорощення депортованих, виявилось найбільше скупчення українців. Згідно з наведеною статистикою, із Закерзоння у травні 1947 року до Ольштина прибуло 60 транспортів, у червні 50 транспортів, а в липні 55 транспортів з депортованими українцями. Загальне число депортованих до Ольштинського воевідства обраховують від 55,448 до 58,367 осіб. Їх поселено в найбільш незаселених повітах: Браневським (26.3% загального населення), Венгожевським (31.3%), Ллавецьким (33.6%), Пасленцьким (23.7%) та в інших. У цілому в Ольштинському воевідстві українці нараховували 13.6%. Б. Лукашевич не приховує факту, що умови життя депортованих українців були дуже важкі, бо поселено їх там, де ніхто з поляків не хотів жити, часто в зруйнованих будинках, що не годились на житло. З досвіду знаю, що польські поселенці на понімецьких землях зайняли те, що було найкраще, а незайняті будинки нищили. У нашій столітній хаті під стріхою не було вікон, дверей і підлоги; знищені були електричні проводи і водопостачання. Мій батько довго ремонтував старе німецьке житло. На Закерзонні українці залишили засіяні поля, а на поселеннях не було з чого жити. Крім того, їм відібрали громадянські права, право до культурного себевияву, до рідної школи, газети, до своєї церкви. У людей появилася почуття безнадії та апатії. Під безпосереднім поліційним наглядом вони почувалися як злочинці. Слід додати, що процес депортації супроводжувався зливною антиукраїнською пропагандою в засобах масової інформації, мовляв, бережіться поляки, бо веземо до вас злочинців -- різунів, убивць і всяких інших каригідних людей. У таких обставинах, часто без знання польської мови,

можна собі уявити початки життя депортованих людей на польському засланні. Слід відмітити, що всіх українців поляки залюбки принизливо називали “бульбівцями”, “бандерівцями”, “упістами”, “українцями” тощо. З цього приводу автор м.ін. так пише: “Українцям прийшлося платити високу ціну за винищення польського населення на Волині і в Східній Галичині, яке здійснила Українська Повстанська Армія і українська чернь цивільна. Тепер депортовані платили за це збірною відповідальністю за волинські червоні ночі, що поганьбили український націоналістичний рух. Платили за спробу реалізації злочинними методами мрій про самостійну Україну”. Отакої. Такого висновку я не сподівався від польського дослідника сучасної демократичної польської держави. Це ж бо цитата з арсеналу брудної антиукраїнської пропаганди, що не має свого підтвердження на документальній основі, -- це прояв якоїсь дикої українофобії, характерної для сучасних польських шовіністів. Більш нічого. Значить, провина українців була в тому, що піднесли руку проти польського свавілля, що мріяли про свою самостійну державу. А скільки ненависти до українців у словах “українська чернь цивільна?” Можна б лише додати популярне польське питання: “Co ma piernik do wiatraka?” Досі свій злочин в операції “Вісла” польські ЗМІ оправдовували звинуваченням УПА в убивстві генерала Кароля Сверчевського, а Б. Лукашевич оправдовує його вже волинською проблемою. Про генерала Сверчевського навіть не згадує. Таке міркування автора лише компромітує його як вірогідного дослідника й автора. Б. Лукашевич пише, що на основі всяких доносів і підозрінь польська безпека арештувала на Ольштинщині сотні часто невинних українців, яких військові суди брутально примушували признатись до своєї вини. Він не приховує, що безпека ловила і дійсних членів УПА і ОУН, і уявних. У висліді, в 1948 р. на Східній Пруссії арештовано 243 особи. Між ними були депортовані в операції “Вісла” і члени УПА, які секретно приїхали за транспортом депортованих земляків і родичів. З-поміж репресованих 166 осіб (63.8%) судили за членство в ОУН чи УПА, 80 осіб (30.8%) за співпрацю або допомогу тим організаціям, 149 осіб (57.3%) за злочинну діяльність на Закерзонні, 94 особи (36.1%) за те саме на Вармії і Мазурах, з того більшість, бо 60 осіб -- за фіктивне членство в ольштинських структурах ОУН, які придумали офіцери з Уряду Безпеки. Решту, 19 осіб судили за фактичну або здогадну діяльність перед і після депортації. Під час суду оскаржені часто заперечували свою вину з огляду на фізичне і психічне насильство супроти них. Суд не звертав уваги на такі пояснення, мовляв, підсудні відмовляються від відповідальності; не реагував на те,

що арештованих катували під час слідства. У рецензованій книжці поміщено короткі біографії 260 репресованих українців, у тому: 46 жінок (17.7%) і 214 чоловіків (82.3%). Репресовані походили з селянських родин. Найбільше число арештованих було в роках 1947-1949, але арештували та судили українців до 1953 року. Автор уточнює, що з-поміж 260 арештованих лише проти 231 особи (88.8%) були достовірні інформації про злочин. Інші карались тому, що їх арештували за членство у фіктивній на Ольштинщині ОУН. У біографіях репресованих українців знаходимо дані про родинне споріднення, місцевість і рік народження, освіту, їхні воєнні пережиття у контексті зв'язків з формаціями УПА, обставини депортації та арешту, допитів у тюрмах, одержаний вирок, умови покарання тощо. Військовий Районний Суд в Ольштині звільнив від вини лише кілька арештованих. 231 осіб засуджено на такі кари: 136 осіб (58%) на 10-15 років тюрми, 76 осіб (32.9%) на 10 років, а 44 особи на 15 років тюрми. На довічне ув'язнення (19%) засуджено 12 осіб (5.2%). Шестеро засуджених померло в тюрмах, а дві особи померли зараз таки після звільнення з тюрми. До смертної кари засуджено 13 оскаржених (8.1%). Найвищий Військовий Суд зменшив кари двом засудженим. Президент Польщі зменшив кари 11 особам до 15 років ув'язнення. Найдовше (11 років) сидів у тюрмі лише один вояк УПА. Президент не звільнив від смертної кари лише чотири особи. Вирок виконано. Слід відмітити, що з амнесії в 1947 році скористали лише особи польської національності. Вона не охоплювала членів і співпрацівників ОУН чи УПА. Щойно амнесія з 1952 року на третину зменшила кари засудженим українцям. Після 1955 року в польських тюрмах залишилося ще 32 українців, арештованих на Ольштинщині. Публікацію Богдана Лукашевича доповнює додаток: 25 документів і протоколи слідства, а після вступу слідує списки скорочень і використаної літератури та іменний покажчик.

Микола Дупляк (США)

«На конкурс Івана та Марусі Гайп»

Зелена пожежа

Анастасія Юник – магістрант ЛНУ імені Тараса Шевченка, спеціальність «Філологія (українська мова та література)». Народилась 21 квітня 1994 року. Проживаю на Луганщині, у селі Половинкине. Перемогла в номінації «Проза» на конкурсах молодих літераторів Луганщини (2015 р.), «Паперовий літак – 2016» та на міжнародному конкурсі учнівської та студентської молоді «Мій рідний край – 2016». Перші оповідання-образи були опубліковані в «Буковинському журналі», журналі «Глухівщина», «Рідний край», «Літературний Чернігів» на сайті журналу «Золота Пектораль» та у літературному журналі «П'ять стихій». Працює у малих прозових жанрах (новела, оповідання, образок).

Дід поважно в'язав кошики. Мотузка вправно бігала крізь жовті пальці, дивно заплутуючись у маленькі вузлики. Дід морщив лоба, трохи сопів, щось буркочучи до себе, зводив брови й пильно стежив за роботою. Здавалося, ніщо не могло відволікти його від цієї справи. Сірі густі брови, сіро-біле волосся, голене обличчя в борознах було таким зосередженим, але добрим-добрим і, неначе молодим. Воно світилося сонячно, блискаючи блакитними незлостивими очима на онука, поволі посміхалося білими зубами й знову щось казало. А чув ті слова лише Мико, маленький русявий хлопчик з очима, що світились прозорою меланхолією імлі, яка продиралась крізь нетрі душі, і тихо, м'яко добиралось до тепла всередині, лелійно пробиваючись у шпарини, наповнюючи їх дужим степовиком. Так удвох вони сиділи годинами, мовчки розмовляючи про своє, таємничо посміхаючись одне одному й радіючи цій взаємній присутності.

- Кру-кру-кру, – щемно сповіщають журавлі вдалечині.

- Діду, онде журавлі летять, – радісно вигукнув Мико, уважно прислухуючись до неба.

- Ні, Мико, то веселики летять, радість несуть нам, а разом із тим – душі померлих, – сказав дід, гладячи онука по голівці.

Мико уважно слухав веселиків, які летіли ключкою, й уявляв, як прозорі легкі душі радісно махають людям на землі, сидячи на крилах, аж поки вони не зникли за видноколом.

- Сюр-сюр-сюр...

- Ш-ш-шшш...

- Тррр-тук-тук...

Зелене волосся трави дихало пишністю. Воно вужилось, мінилось хвилиною, заколисуване літнім вітерцем. А маленькі кузьки завзято

вигравали полудневу кантату. Галерея дерев вибухала гучним оркестром пташиних голосів, що гримів, затихав, витримував паузу й знову з силою вдаряв у свої музичні інструменти.

Арка кленів закривала небо, ховала пекучі промені сонця. Але маленькі цятки все ж пробивалися, латато вкриваючи все навкруги. Його огортав пташиний концерт, що дзвенів із силою фортепіанного фортісімо, наповненого барвами червненого дня. Тонкі руки соковитої трави потяглися до нього, огортаючи своїм достоту легким запахом лісової вологої землі, що лишень пробудилась від нічної дрімоти.

Вона була стара й росла уже бозна-скільки років. Товстокора, височенна липа сягала вітамі ген за дах, а розлога крона давала великий затінок, котрий охолоджував і захищав і від палючої літньої спеки, і від дощу, закриваючи тіло, неначе парасоля. Зелена, з м'яким листям, безжурно шелестіла вона до всіх.

Він заліз на дерево – і захопливий погляд линув кудись далеко за крайнебо. Він видерся високо, туди, де ніхто б не дістав, де можна бути вільним і могти дістати до легких ватяних хмаринок – треба лишень було простягти вгору руки й вони пригріють тебе своєю пухкістю.

Він тихо сидів на одній з товстих зморшкуватих гілок і дививсь удалечинь. Міріади думок, не зрозумілих нікому, снували його маленьку голівку, а очки перебігали з одного предмету на інший, роздивлялись, запам'ятовували, закарбовували все побачене й відчуте. Мико поволі водив по корі, вкритій глибокими борозенками і ярками, і чув, як сік землі тече її білими жилами. Прислонився вухом і відчув, що ледь-ледь шурхотять тільки мурашок, які повзуть вгору-вниз, а під самою кроною монотонно гудуть бджоли, збираючи нектар.

Липа солодко пахла корою і пилюкою, бриніла пасмами гілок і дрібним зеленим волоссям, щось всередині неї рипіло, злегка стогнучи. Липа співала. Небо затягло синьо-фіолетовими дощовими хмарами, що як марево насувались зі сходу. Вони грозили сяйливими блискавками, від яких щось обривалось у грудях, і котилось хвилиною до п'ят, і завмирало. Спустилась злива, яка стіною води накрила все навкруги. Велетенські краплини голосно били у шибки вікон і дах будинку. «Таррарах-тах-тах» – відповів грім. А краплини усе ще били й били, пускаючи великі бульби в калюжах, відбиваючи в ритм блискавки й грому. Вечірній серпанок ковзнув до дверей, зануривши хату в мрійливу пітьму, де вогник світла витанцьовує на стіні й торкає все сонною рукою. Мико лежить у своїй вежі під великим столом, напнутим тонким простирадлом. Він зачаровано дивиться своїми великим прозорими очима на тіні, що снують кімнатою. І ці тіні схожі на чорних гнідих коней, які мчать вечірнім лугом до прохолодної води. Коні сапають, кивають головами, розвиваючи свою густу чорну гриву, неначе вітають ніч, що підкрадається непомітними кроками й насилає марево сну. Мико засинає і перед ним постає країна росяних коників. І вона – мережане диво твого світу, що бринить піснею навсбіч всередині тебе. То запах росянистої доріжки, що веде своєю невидимою рукою від серця до серця, порухи якої ти відчуваєш усе життя. І дотики її зігрівають тебе, заколискують і захитують в океані спогадів. Це теплий спомин про мрійливо-солодкі пахощі літа... Лець помітне дзюрчання молока об цеберку розбудило Мико. Він стрепенувся, протер очі й підвівся, намагаючи вихід руками.

- Хто тут? – стишено запитав Мико. Він прецінь добре відчув чийсь невловиму холодну присутність. Намацав абищо й кинув навмання. Щось зойкнуло, відро перевернулось, заливаючи ноги Мико теплим молоком. Він повернувся у ліжку. На ранок, забачивши сусідку, мати спитала, перехилившись через живопліт шипшини:

- Тітко, а що то у вас рука перебита?

- Нічого, впала, не видно-бо поночі, – нехотя буркнула сусідка, свіркаючи єдиним сірим оком, і неприємно зморщилась, коли побачила в хлопця пучок кропу.

Мико відчув той неприязний погляд, що пропік його аж до кісток, він знітився і поволі намацав руками хвіртку. А ввечері порозвішував дрібні пучечки кропу біля кожних дверей. Зеленька сиділа на великому сірому камені: пишнокоса, русява, тонка, неначе осикова гілочка, трепетно перебираючи волосся, тужно співала:

«Ой, летіла сива пташка
через гору в гай.
Гей, ге-гей...
Та впустила сиве перце
у тихий Дунай.
Гей, ге-гей...»

Зачувши поруч незнайомця, ураз утнулась, виструнчилась і якось знітилась. Вона прудко скочила на ноги, безшумно ковзнула повз нього, намагаючись втекти, та враз почула:

- Не бійся... – тихо мовив Мико.

Вона здивовано кліпала своїми діамантовими очима.

- Я нікому не скажу. Гарно співаєш, Зеленько, – сказав Мико посміхаючись.

- Дякую, – лець чутно мовила вона, знову сівши на камінь, почала гладити траву, що кущилась навколо. Вона уважно дивилась на нього й не могла збагнути, як він своїми очима, повними сніжного туману, відчув її присутність.

Та Мико не зважав на те, він обережно розкладав рожевощокі яблука по городу, щоб Польовик не гнівався, коли час буде збирати пшеницю. Обережно ступав м'якою землею, вдихаючи її лець чутний віддих. Земля тримала його міцним корінням пам'яті. Те коріння ставало для нього міцною стіною позаду, синім небом, що закриває русяві чуприни батьківською рукою. Мико ніби приріс до цього живого ґрунту, багатів, сильнішав і вільно вдихав солодке повітря степового буйноцвіття життя. Кнопка лежала на теплій землі й щось вдоволено муркотіла до самої себе. Вона мружила свої глибокі котячі очі до світу, тихо пирскала, неначе відповідаючи на чийсь запитання. Її кучеряве тіло виструнчилось, розніжене під променями сонця, витягнулося й радо каталося в куряві.

- Тпрусь, Кнопко! Іч яка, катаєшся по землі, і так вітер на дворі! – ласкаво grimнув дід на кішку, що лукаво зщурила свої очі-маківки й заховалась у пишному бурячинні.

Смачні пахощі свіжого хліба кликали до столу. Рожевоощокий, засмаглий сонячний хлібусь велично лежав на столі. Він ласкаво припікав руки, щиро посміхаюсь до вечеряльників. Мико поволі розламав свій кусник хліба й завмер: побачив всередині невелику круглу печеру:

- Діду, а що то?

- То значить, Бог ночував.

- Де ночував?

- У хлібові, внуче.

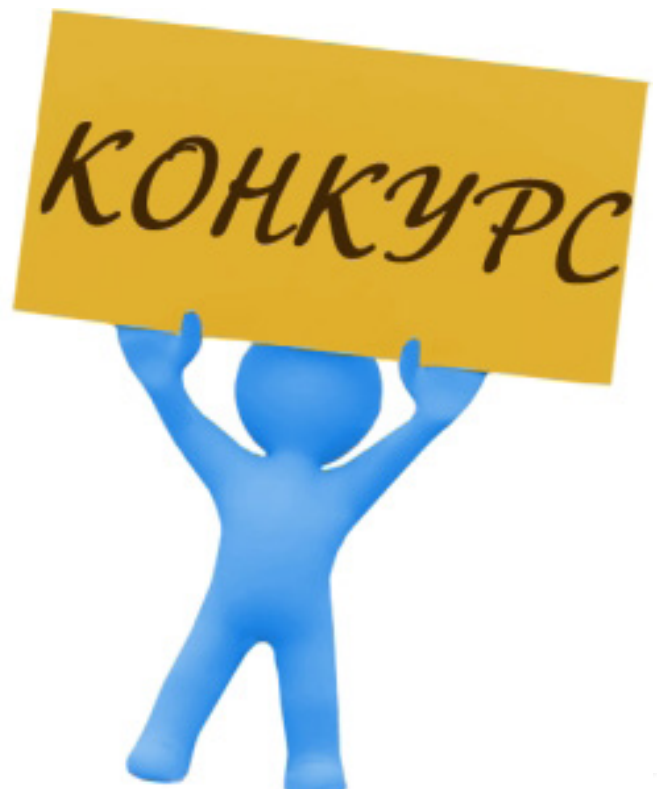
Мико зачудовано дивився на шматок й не міг збагнути, як-то Бог міг туди вміститися: у цій хлібині печера була невелика й вузька, ніби Бог був дуже худий. Тепер він дізнався, де ночує Бог... Таріль сонця засвітила небо довгими променями. Повітря ще пахло ніччю, ліниво потягувалось маревом пари. Намистини палаючої роси сяйливо виблискували на шиї трави. Малі комашки, прудконогий чорний павук та сіро-зелений коник завзято бігали цимибуйними лісами, насолоджуючи тишею досвітку, що минав. Мико захоплено спостерігав за цим живим диким і незбагненим космосом, котрий бив джерелом дикої сили непомітного нікому світу малих велетів. Ураз він побачив, як маленька бджола ледь сіла на тонюсіньку стеблину, аби попити роси, що свічечкою горіла на кінчику листка. І не було нічого прекраснішого за це видиво. Тепер цілий вальс бджіл задзижчав навколо галявини, мов пишні дами вони закружляли в ранковому танці, ніжно тріпочучи своїми сукнями-крильми. І так летів час, непомітний біловолосий

довгобородий дідуган, що накривав світи своєю киреєю. Все завмирало, затишене музикою спокою. Триб віків поволі крутив свій вітряний млин, перетираючи час, як пшеницю, на біле борошно спогадів. Земний огром оповив Мико. Зелена купіль розмаю крутилася навколо нього своїм весняним танцем, і той калейдоскоп травневої пуші мерехтів самоцвітами у бірюзово-блакитних очах. Він брів безмежною прерією густої трави. Зеленька, Польовик йшли поруч... Зелена пожежа навкруги нього розлилась свіжою, терпкуватою радістю на всі боки, заповнивши кожну цятку. Все бриніло, дзижчало, стукало, тьохкало, стогнало, шурхотіло, билось і кричало. Сальва трави заграла свою одвічну мелодію вічного руху й життя, запалюючи сонцедайною барвою все зокола. Дивовижа! Зелена пожежа його світу є вільний кінь, який героїчно стоїть на ногах і міцно тримає небо на плечах. Він упевнено ступає стежиною і зникає у зеленому полум'ї безодні, що радо зустрічає його своїми тихими прозорими очима. І вони довго-довго танцюють у круговерті пахощів літа, ціловані синіми нитками туманів, омиті всесвітом полів, сповиті щастям року. І не має їм кінця, вони палають вулканом у кожному зойкові світу, ридають, страждають, кричать і живуть, як востаннє, як ніхто до того.

Довідка: Відомі українські меценати з Каліфорнії (США) родина Івана та Марусі Гнип спільно з редакцією журналу «Бористен» вже у восьмий раз провадять мистецькі змагання обдарованої української юні. Головне завдання творчого огляду – конкурсу молодих авторів родини Івани та Марусі Гнип полягає в пошуку талановитих та патріотичних юнаків і дівчат, котрі захоплюються або професійно працюють в царині культури, літератури, образотворчого мистецтва та музики. Головними критеріями для визначення переможців творчого огляду – конкурсу молодих авторів родини Івана та Марусі Гнип є не лише високий професійний та художній рівень мистецьких робіт, художніх та інших творів, а також їх наповненість національним та патріотичним змістом, спрямованість на пропаганду української культури і самобутності.

Чекаємо на ваші роботи за
адресою
fidelsukhonis@gmail.com

«Наші інтерв'ю»

Патріарх Філарет: «Церква закликає захищати нашу землю...»

Філарет (в миру: Михайло Антонович Денисенко; народився 23 січня 1929, с. Благодатне, Амвросіївський район, Сталінська округа, Українська РСР, СРСР) — український православний церковний діяч, архієрей. Третій предстоятель Української православної церкви Київського патріархату (УПЦ КП), Патріарх Київський і всієї Руси-України. Народився у Благодатному, Донецька область, УРСР. Випускник Московської духовної семінарії Російської православної церкви. 1950 року прийняв монашество. Єпископ Лузький (1962), Віденський і Австрійський (1962–1964), Дмитрівський (1964–1966); митрополит Київський і Галицький, екзарх України Російської православної церкви (1966–1990). Після смерті московського патріарха Пимена в 1990 році став місцезблудителем московського патріаршого престолу. Був одним із кандидатів на нового патріарха, але вибори програв. Ініціював створення Української православної церкви в складі Московського патріархату (УПЦ (МП)), став її першим митрополитом (1990–1992).

Внаслідок здобуття Україною незалежності 1991 року виступив поборником української церковної самостійності. 1992 року створив незалежну від Москви Українську православну церкву Київського патріархату, за що російські ієрархи відлучили його від Церкви й піддали анафемі (1997)[2]. Працював заступником київського патріарха (1992–1995). Після смерті предстоятеля Володимира очолив Київський патріархат. Виступає за міжцерковний діалог в Україні з метою створення єдиної української помісної православної церкви. За роки існування журналу «Бористен»

Святіший неодноразово давав інтерв'ю читачам щомісячника, благословив випуск релігійного додатку видання бюлетеня «Наша Церква – Київський Патріархат». Наприкінці вересня предстоятель УПЦ КП прийняв шеф-редактора журналу письменника Фіделя Сухоноса в своїй патріаршій резиденції у Києві на його прохання.

Сухоніс: Головна що сьогодні хвилює кожного українця і взагалі християнина це фактична війна на Сході країни. Загальновідомо що УПЦ КП докладає чимало зусиль для допомоги і нашим військовим, і волонтерам, і усім тим, хто наближає такий жаданий мир в Україні. І як це не дивно, але біда несе і деякі позитиви. З мого особистого досвіду гіркі події у на Донбасі у значній мірі похитнули нав'язані найперше Росією стереотипи про «західняків», «бандеровців», й таке подібне, що штучно підігріте Кремлем, розділяло українців. Принаймні, всередині України такий розподіл через спільну біду значно нівелювався. Тепер ми всі «УКРОПИ» **НЕЗАЛЕЖНО ВІД ТОГО ЯКОЮ МОВОЮ** говоримо і до якої Церкви ходимо. Війна колись таки закінчиться. Вона принесла і, не дай Боже, принесе ще багато горя. Та чи не зцементує Україну ось ця пролита кров, вдови, сироти, нестатки не тільки в політичному, а й релігійному сенсі. **І НЕВЖЕ ШЛЯХ ДО такої жаданої для українців єдності може лежати лише через біду...**

Філарет: : Бог керує світом, і без волі Божої нічого не відбувається. Якщо з Україною сталося те, що сталося, то значить Бог допустив це з метою привести до кращого. Подивіться, сьогодні ми маємо об'єднання українського народу — Сходу і Заходу, Півдня і Півночі. Того, чого бракувало Україні. За даними соціологічних опитувань, патріотизм в Україні піднявся з 40 % до 60 %. Навколо захисту України об'єднується весь український народ. В стражданнях людина виявляє свої кращі якості, тому церква повинна про це говорити. Друга світова війна була великим злом, із величезною кількістю жертв, але водночас це час, коли люди навернулися до Бога, стали відкривати храми, монастирі, духовні навчальні заклади. Навіть офіцери Радянської армії ставали священиками. Зло привело до добра. Бог усе зло обертає на добро. Так і зараз, сьогоднішні страждання приведуть до кращого майбутнього в Україні. Люди це повинні знати і вірити! Церква повинна свідчити істину, говорити правду. Без правди немає духовного життя. Крім того, церква повинна показувати правильний шлях в житті, а це — служіння людям. Як на Майдані говорили: «Хочеш мати гроші — йди в бізнес, хочеш мати владу — служи людям!». Так ось ці принципи Церква проповідує. Зараз складний час, людей треба підтримувати, щоб вони не падали духом, а вірили в нашу перемогу. Росія здійснила щодо нас агресію, відібрала у нас Крим. А колись же підписувала договір про гарантію недоторканності наших територій. Підписала — і сама ж порушила. Церква повинна свідчити правду і називати агресора — агресором, а народ підтримувати у боротьбі і закликати до захисту своєї території.

Зараз церква закликає захищати наш Донбас — це наша земля! Там зараз чужинці зі зброєю в руках вбивають наших людей. Церква закликає захищати нашу землю. І ми її захистимо!

Сухоніс: Сьогодні все частіше можна зустріти у пресі, в різного роду дискусіях, що Путін фактично перетворює Росію у фашистську державу. Як свого часу Гітлер перетворив Німеччину на загрозу миру в усьому світі. І це не лише анексія Криму, війна на Донбасі чи напад на Грузію та бойові дії в Сирії за участю російських військ. Кожен день приходять тривожні новини про чергову спробу Путіна та його оточення розхитати спокій у світі, пролити кров невинних людей. То невже на Росію такичекає майбутнє фашистської держави.

Філарет: Я не хочу порівнювати націоналізм Путіна з фашизмом, але те, що він йде дорогою Гітлера, бачить весь світ. Гітлер також починав з того, що приєднав Австрію під приводом єднання німецького народу і Судети під приводом захисту німців у Чехословаччині. Так само діє і Володимир Путін, коли «захищає» росіян у Криму, хоча вони не потребують ніякого захисту, бо вони живуть вільно у вільній українській державі. Методи, якими діє Путін, у всьому нагадують методи Гітлера. Як Гітлер напав на СРСР, здійснив агресію, так і Путін здійснив агресію в Криму. Тому сьогодні правда на боці України, як 1941-го правда була на боці СРСР. Тому тоді весь світ став на бік безбожного Радянського Союзу, бо він був жертвою агресії. Так само сьогодні світ став на бік України як жертви агресії. Чим закінчилася агресія Гітлера? Повною поразкою самого Гітлера, а німці, які його підтримували, потім десятки років ходили з понуреними обличчями, їм було соромно за те, що підтримували фашизм. Так само буде і з Путіним, і з російським народом, він теж буде соромитися. Точніше, це буде з тією частиною народу, який зараз урочисто святкує приєднання Криму до Росії та схвально ставиться до війни на Донбасі. Чому це станеться? Тому що Бог не може бути на боці неправди. А оскільки Путін і кремлівське керівництво здійснило акт неправди, то вони будуть переможені Богом.

Сухоніс: **Московські попи і українофоби постійно звинувачують Вашу Церкву в «не канонічності» . В останні часи з'явилася реальна надія на визнання світовим православ'ям УПЦ КП. До цього прагне не лише Церква, а й широкі громадські кола, зрештою, діюча влада...**

Філарет: На мою думку, у президента зараз є ряд дуже важливих питань. Це звільнити Донбас від загарбників і приєднати Крим до України. Крім того, подолати корупцію, ввійти повноправним членом до Європейського Союзу, але серед цих, суто державних завдань, важливим також є об'єднання церкви в одну Помісну Православну церкву

. «Помісна» — це значить незалежна від іншої церкви. У цьому випадку незалежна від Московського патріархату. Нам не потрібне будь-яке об'єднання, нам потрібна правдива Українська церква, яка б могла вільно захищати інтереси свого народу. Так ось, цій меті влада може тільки сприяти, але не може це зробити, бо таке об'єднання — це справа церкви. Тому президент може або сприяти, або не сприяти, ми б хотіли, щоб Порошенко сприяв. Я уже казав, що якби у нас з початку незалежності була б своя, одна церква, то цих подій на Донбасі чи в Криму не було б. Церква б цього не допустила. Москва хоче укріпити свої позиції в Україні і примусити УПЦ МП служити інтересам не українського народу та держави, а Росії, тобто бути 5-ю колонією в Україні. Через це йде боротьба. І через це Патріарх Кирил неодноразово приїжджав до Києва і тут проповідував «Русский мир». І тепер я читав його нове звернення, у якому він закликає захищати «Святую Русь». А що це таке? Нема такого! Є Російська Федерація та Україна, а решта все омана, спрямована на те, щоб людей збити з прямої дороги, щоб поневолити Україну і створити нову Російську імперію.

20.09.16р.
Заказкою Боже благословення
на редакцію і читачів журналу
Бористен.
Патріарх Філарет

Сухоніс: Україна не піддалася російській агресії найперше через широкий народний спротив. Мільйони людей у різний спосіб стали на захист своєї Вітчизни. Окрім молитов, як православна церква допомагає армії та мешканцям Донбасу? Філарет: Наша Церква з самого початку закликала віруючих і духовенство збирати кошти на українську армію, на її укріплення. Зокрема патріархія пожертвувала на потреби армії близько двох мільйонів гривень. Крім того, ми купуємо військовим бронезилети, обмундирування, техніку, продукти. Наші єпископи і духовенство знаходяться у військових частинах і моляться разом з офіцерами і солдатами, підіймають їхній бойовий дух і свідчать, що українська церква — з українською армією. **Сухоніс:** Ви добре обізнані з життям нашої

діаспори. Велику, якщо не вирішальну роль, в так званій західній діаспорі щодо збереження ідентичності українців відіграла Церква. В деяких провінціях Канади п'яте, а то і шосте покоління наших людей молиться українською. Подібне можна зустріти у США, Австралії. Я особисто бачив у невеличкому бразильському містечку Прудентополіс мулатів які читали «Отчечаш» як миз Вами Готуючись до цього інтерв'ю ми попрохали наших читачів на чужині аби вони звернулися до Вас з тими питаннями які їх хвилюють. А зати́м відібрали найбільш цікаві. Отож, Віктор Бабанський (штат Нью-Джерзі, США) цікавиться таким. Минулого приїзду до Америки Ви мали розмову з предстоятелем УПЦ в США Владикою Антонієм. Про що йшлося під час Вашого спілкування? Чи будуть позитивні наслідки від цієї зустріч для українського православ'я. Філарет: Так, я справді мав зустріч з митрополитом Антонієм, котрий очолює Українську Православну Церкву в США, яка входить до складу Константинопольського Патріархату. Зустріч ця була корисною. І це не перша моя зустріч з Владикою Антонієм. Перед цією зустріччю ми спілкувалися в Києві, у патріаршій канцелярії. Мова йшла про те що УПЦ в Америці, оскільки вона входить до складу Константинопольського Патріархату, буде допомагати УПЦ КП отримати документ, тобто, томас про автокефалію. Для нас це дуже важливо. Особливо зараз, коли на Сході йде війна з російським агресором. І ця війна показує, що тільки правдива українська Церква, тобто, Київський Патріархат підтримує і нашу армію, і волонтерів, і біженців. І не лише УПЦ КП, а й греко-католики та інші українські Церкви. А Московський Патріархат навпаки проповідує, особливо його керівництво, що на Донбасі йде громадянська війна. І що українці воюють з українцями, і що агресії з боку Росії не має. І це не правда. А тому люди бачать і розуміють що Україні потрібна єдина Помісна Православна Церква. І це може статися коли відбудеться визнання нашої автокефалії, а зати́м пройде об'єднання усіх православних. І зати́м Вселенський Патріарх може дозволити створити єдину Помісну Православну Церкву в Україні. А тому УПЦ в США, УПЦ в Канаді як частина Константинопольського Патріархату можуть сприяти прийняттю такого рішення. І вони цьому сприяють. Бо керівництво цих церков часто буває в Стамбулі, зустрічається з Вселенським Патріархом Варфоломієм та пояснюють йому цю нашу проблему. І тому ми сподіваємося що з допомогою українців в усьому світі, зокрема, українців США ми отримаємо таку жадану автокефалію.

Сухоніс: Микола Воротиленко з канадійського Едмонтону цікавиться наскільки є плідними контакти поміж Українською Православною Церквою в Канаді та Київським Патріархатом. Чи налагоджена співпраця, які перспективи такої роботи?

Філарет: Така ж робота яка проводиться поміж УПЦ в США так само проходить і з УПЦ в Канаді. Тому що тут в Києві, в патріаршій резиденції був Митрополит Юрій. І ми з ним так само детально обговорювали проблеми які стоять перед УПЦ КП. І так само прохали, оскільки ця Церква входить до складу Константинопольського Патріархату, допомагати нам в отриманні автокефалії. І я певен що ця співпраця буде продовжена й ми покладаємо надію на допомогу наших братів і сестер в Канаді.

Сухоніс: Ольга та Петро Матула з США цікавляться наскільки УПЦ КП зберігає тяглість традиції з УАПЦ Митрополита Липківського. Себто, наскільки є усвідомлення того що сучасний Київський Патріархат виник не на голому місті. І що Ви можете гідно продовжувати справу своїх попередників...

Філарет: Ми шануємо Митрополита Василя Липківського і ми продовжуємо ту боротьбу яку вів цей церковний діяч в наданні автокефалії Українській Церкві в двадцятих роках двадцятого століття. Тому протиріччя у нас не має. Тільки зараз ми просунилися набагато далі, аніж це зробив Митрополит Василь Липківський. Тому що ми створили Київський Патріархат який є найбільшою Церквою в Україні. Адже сьогодні згідно з соціологічними дослідженнями Київський Патріархат підтримує від 44 до 48 процентів населення України. В той час як Московський Патріархат підтримує трохи більше 20 відсотків. І це свідчить про те наскільки УПЦ КП більше від Церкви яку очолював Митрополит Василь Липківський. В цьому є різниця. Як і у тому що ми наближаємося до визнання автокефалії УПЦ КА та об'єднання всього українського православ'я у єдину Помісну Церкву незалежну від Москви.

Сухоніс: Галина Грушецька (Іллінойс, США) вважає що УПЦ КП слід провадити більш активно свою діяльність, бути більш стійкою у відстоюванні своїх інтересів. Вона, наприклад, посилається на те що Аскольдова могила не знаходиться в юрисдикції УПЦ КП. А ювілей Митрополита Андрія Шептицького пройшов на державному рівні. Натомість вшанування Митрополита Василя Липківського з такої ж нагоди минуло в країні непоміченим. Ваш коментар з цього приводу...

Філарет: Чому ювілей Митрополита Андрея Шептицького відзначали на державному рівні, а Митрополита Василя Липківського не на державному рівні, то це справа держави. Що стосується Аскольдової могили, то тамтешня каплиця передана державою Українській греко-католицькій Церкві і ми через то не маємо претензій. Ми хочемо жити з греко-католиками у мирі та злагоді. Розуміючи що ми православні, а вони католики. Але ми українці, і вони українці. І ми відстоюємо українську державу і вони. І тому ми повинні з ними жити у мирі та злагоді. Ми не агресивні. І тому що ми не агресивні, то ми плідно працюємо у Всеукраїнській Раді Церков і з греко-католиками, і з римо-католиками, і з Московським Патріархатом, і з іудеями, і з мусульманами та з різними протестантами. Але це не значить що ми єдині у своїй вірі. Ми різні. Та ми з усіма прагнемо жити у мирі. Навіть з Московським Патріархатом ми не агресивні. Ми не нападаємо, як пишуть що ми захоплюємо храми, намагаємося піддавати усіляким утискам. Чому? Тому що ми маємо на увазі майбутне. Коли всі православні мають бути об'єднанні в єдину Помісну Православну Церкву. А об'єднуватися легше коли не має ворожнечі. А тому навіть з Московським Патріархатом ми не ворогуємо хоч вони є наші супротивники.

Сухоніс: Іларіон Хейлик з штату Нью-Джерзі в США так сформулював своє запитання. Як відомо, приєднання православної Київської митрополії Константинопольського патріархату до Московського патріархату відбулося 1686 року, коли Вселенський патріарх Діонісій IV та Священний Синод Константинопольської Церкви, під тиском складних історичних обставин, видали суперечливий томос про передачу Київської митрополії в канонічну юрисдикцію Московського патріархату. Чи не настала пора Константинополю виправити цю згубну для України історичну помилку? **Філарет:** Справа в тому що ту постанову священного синоду, який очолював Патріарх Діонісій Вселенський Патріарх вже давно відмінив. А саме тоді коли зняв з патріаршої кафедри Константинополя Патріарха Діонісія. Осъ з того часу акт приєднання Київської митрополії до московської патріархії є недійсним. І підтвердженням цього є томас Константинопольського Патріарха Польській Церкві, де сказано що оскільки передача Київської митрополії Московському патріархату відбулося не за церковними канонами, то Вселенська Патріархія надає автокефалію Польській Церкві як своїй частині.... **Сухоніс:** Любов Василів - Базюк (м. Торонто, Канада) цікавиться як сьогодні в Церкві працюють над проблемою національного виховання, а також що

слід зробити аби щоб українці позбулися масової заздрости, щоб тішились тим, що мають та не справляли гульок на весіллях, припинили безкінечно святкувати, щоб перестали робити безконечні гостини на день народження, щоб почали жити скромно, бо йде війна, бо це так виходить, що одні "плачуть, а другі скачуть".... **Філарет:** Наша Церква приділяє значну увагу національному вихованню своєї пастви. Власне це одна з головних розбіжностей між нами і Московським Патріархатом. Але не будемо забувати тут і про значну роль родини, батьків. Що стосується другої частини запитання, то Церква описує сім смертних гріхів, один з яких — гріх гордині. Причина нещастя і усіляких проступків у світі — гординя. Часто люди пишаються тим, що їх ганьбить. Їх роздуває від гордості за великі гроші або хороше майно. Зазвичай гріх гордині триває хвилину або мить, а кара — цілу вічність. Людина, впав у гординю, не помічає за собою провини. Він горделив і не визнає, що неправий. Про це слід забувати кожному... **Сухоніс:** Щиро дякую Ваше Святосте за розмову. Від імені наших читачів хочу побажати аби Всемиловичий Господь дарував Вам свою всесильну допомогу на нелегкому і відповідальному шляху архієпископського служіння. Многая і благаая Вам літа, Владико! **Філарет:** Сердечно дякую.

Фідель Сухоніс, редактор журналу "Бористен"

З вересня 2002 року виходить релігійний додаток до журналу "Бористен" бюлетень "Наша Церква - Київський Патріархат". Видання благословив Патріарх УПЦ КП Філарет. Бюлетень відіграє важливу роль в регіоні та Україні по поверненню населення до духовних витоків нації та релігійності. Останній місяць зими 2016 року символізував вихід сто п'ятдесятого числа релігійного додатку журналу "Бористен" "Наша Церква - Київський Патріархат". За цей час видання у певній мірі виконувало ті завдання, котрі на нього поклалися. А саме інформування читачів про ситуацію в УПЦ КП, розвінчування брехні та наклепів з боку недругів Церкви. В першу чергу оточення Московського Патріархату і його філії УПЦ МП. Ми розповідали про непросту ситуацію в Українському та світовому Православ'ї та в діаспорі.

Патріарше богослужіння у неділю 36-го після П'ятидесятниці

7 лютого 2016 року, у неділю 36-ту після П'ятидесятниці, Свяятий Патріарх Київський і всієї Русь-України Філарет звершив Божественну літургію у Волинському кафедральному соборі м. Києва. Напередодні, 6 лютого ввечері, Предстоятель Київського Патріархату відслужив у соборі Всенічне бдіння. Його Святості співслужили настоятель храму протодієєпископ Борис Габачук та духовенство кафедрального собору. За Божественною літургією Свяятий Владика виголосив проповідь на тему євангельського читання: "В Ім'я Отця і Сина, і Святого Духа."

Дорогі брати і сестри! Чойно ми прослухали уривок із Євангелія від Луки, в якому розповідається як Ісус Христос зцілює сліпу людину. У нас виникає питання: для чого Ісус Христос звершував чудеса, яка причина і яка мета? Причини дві: перша причина — через чудеса довести людям, що Він є Син Божий, бо воскресити мертвих, зцілити хворих, повертати зір сліпим миттю людина не може. І одного разу Ісус Христос сказав жидом: «Яко ви не вірите Моїм словам, що Я Син Божий, то повірте Моїм ділам, а діла — це чудеса, тобто Господь Ісус Христос звершував чудеса, щоб довести людям, що Він є Бог. Це одна причина. Друга причина полягає в тому, що Він показував Своїм життям і Своїми ділами як повинна поводитися людина в житті. Як поводитися? Ненавидити, засуджувати, заздрити? Ні. Ісус Христос показував Своїми ділами, що треба людину любити, йти їй на допомогу в тих випадках, коли вона цього потребує. І тому Церква закликає всіх своїх послідовників, всіх членів Церкви Христової уподібнюватися Христу» — відзначив Патріарх. Предстоятель також і розяснив яким чином можна уподібнюватися Христу: «Яким чином уподібнюватися? Звершувати добрі діла, виявляти любов до кожної людини. До тієї людини, з якою ми зустрінемося і яка потребує вашої допомоги. Осъ у цьому ми можемо уподібнюватися. Хіба ми не можемо любити людей? Можемо і любимо. Чи можемо ми, люди, звершувати ті чудеса, які звершував Христос? І насамперед жиди не сказав: «Ні, ми цього не можемо». А в дійсності це не так. Людина може звершувати і чудеса, але яка людина? Не

«Будемо покладати надію на Бога, просити Його як просив той сніпін: "Сину Давидів, помилуй мене". Так і Ми повинні звертатися до Господа: "Господи Ісусе Христе, помилуй нас і даруй нам мир, спокій і добро". Йому слава на всі віки віків» — сказав Патріарх Філарет на завершення проповіді. Ця час Літургії Свяятий Владика звершив дияконську зіро-

«З інших видань»

Останні самураї УПА

Довголітня боротьба учасників українського визвольного руху за створення Української самостійної соборної держави тривала близько двох десятиліть. До недавнього часу останнім боєм збройного підпілля ОУН прийнято було вважати бій повстанців 14 квітня 1960 року на Тернопільщині. Однак нововиявлені документи із архіву СБУ свідчать, що в 60-их роках збройний спротив продовжувався, а окремі підпільники-одинаки діяли аж до проголошення незалежності України. З 16 лютого до 26 березня 1945 року відбувалась одна із найзапекліших битв на Тихому океані між військами Японської імперії та США за контроль над островом Іодзіма. Імперська армія Японії створила на острові широку мережу підземних фортифікаційних споруд та бункерів, що дозволило їм відбивати впродовж місяця атаки противника, який мав чисельну та технічну перевагу. Хоча 26 березня битва за острів завершилась перемогою військ США, а японські війська були майже повністю знищеними (21 тис. – авт.), уцілілі сотні японських солдат все ще переховувались у підземних сховищах, і, не знаючи, про перемогу противника, продовжували чинити поодинокий опір. Двоє останніх захисників Іодзіми капітулювали лише 6 січня 1949 року, через 4 роки після завершення військової операції. Приклади боротьби за свою ідею після Другої світової війни широко відомі й у Європі. Рухи опору, що створювались у центральній та східній Європі для боротьби з нацизмом, після війни продовжували цю боротьбу із комуністичним окупантом. У Польщі – це Армія Крайова, у країнах Прибалтики – Лісові брати. Однак найдовше тривав спротив представників українського визвольного руху – вояків Української повстанської армії та збройного підпілля Організації українських націоналістів. Офіційною датою створення УПА є 14 жовтня 1942 року. Після 6 років боротьби за створення Української самостійної соборної держави у 1948-1949 роках керівництво УПА вирішило відмовитись вести військові дії великими відділами, такими як, чота (взвод – авт.) чи сотня (рота – авт.). Повстанці переходили до глибокого підпілля і боролися із ворогом у складі невеликих, добре маневрованих груп, – боївок. 5 березня 1950 року загинув Головний командир УПА – Роман Шухевич, а через чотири роки його наступник Василь Кук був заарештований радянською держбезпекою. Станом на 1954 рік переважна більшість провідників та рядових вояків загинули або були ув'язнені. Здавалося,

лейтенант КГБ
Стороженко Віктор Олексійович

що боротьба українського визвольного руху із комуністичним режимом завершилась. Та все-таки поодинокі групи українських націоналістів та підпільники-одинаки продовжували боротись ще й після 1954 року. Останній бій УПА? Яскравим прикладом такої безкомпромісної та самовідданої боротьби була боївка під керівництвом члена надрайонного проводу ОУН – Пасічного Петра «Чорного», «Івана». Група повстанців діяла у 1955-1960 роках на території Івано-Франківської та Тернопільської областей. До неї, окрім «Чорного», входили ще двоє підпільників – Пальчак Марія «Стефа» (дружина Пасічного) та Цетнарський Олег «Іван молодший». Повстанці мали на озброєнні автоматичну гвинтівку та пістолети, а також друкарську машинку, яку використовували для передруку підпільної пропагандистської літератури. При передруку цієї літератури вони датували її більш пізнім періодом, ніж вона була видана, для створення враження масовості визвольного руху. Водночас боївка зривала заходи радянської влади та проводила дії проти радянського активу в селах. Так, у червні 1959 року підпільники здійснили невдалу спробу ліквідації працівника КГБ – Підлубного Афанасія, а 12 жовтня цього ж року у тростянецькому лісі Бережанського району при збройній сутичці ними був вбитий оперуповноважений районного відділу КГБ – лейтенант Стороженко Віктор. Стороженко, працюючи у Бережанському райвідділі, власне й займався оперативним розшуком боївки «Петра». Того дня він мав заплановану зустріч із агентом, що мав передати йому інформацію про підпільників.

Після цього бою радянська спецслужба розпочала ще активніші пошуки підпільників. Завдяки агентурній інформації кільце поступово починало звужуватись. Взимку 1959-1960 років у селах, де ймовірно могли перебувати повстанці, розповсюджувались листівки із закликами до здачі останніх. Тяжкою для них видалась весна 1960 року. Боячись облави, вже у березні місяці їм прийшлося вийти раніше із зимової криївки. Однак у лісі ще стояв сніг, що ускладнювало умови побуту підпільників та створювало всі можливості для їхньої розконспірації. Боївку «Чорного» вистежили 14 квітня 1960 року біля хутору Лози Підгаєцького району Тернопільської області. Проти трьох повстанців було кинуте сили оперативної групи Управління КГБ у Тернопільській області та 12-го мотострілкового Римнікського загону внутрішньої охорони МВС СРСР, який, до слова, у 1956-1957 роках брав участь у придушенні Угорського повстання. Повстанці прийняли бій. За певний час Пасічний та Цетнарський були тяжко поранені та застрілились, щоб не здатись живими в руки ворога. Марія Пальчак, теж будучи пораненою, здійснила невдалу спробу самогубства та була схоплена й ув'язнена. Втрати противника становили – двоє поранених. Марія Пальчак була засуджена до відбуття покарання у тюрмі та виправно-трудовах таборих терміном на 15 років. Вона відбула весь термін ув'язнення і вийшла на волю у 1975 році, дожила до проголошення української Незалежності та померла у 1997 році. Описаний бій до недавнього часу вважався останнім збройним спротивом українських повстанців. Однак нововиявлені документи, зокрема з архіву СБУ, свідчать про те, що збройні сутички та діяльність українських підпільників мали місце і після 1960 року. «Бродяга» із Холодного Яру та «бурякові робінгуди»

Так, 20 жовтня 1960 року у селі Словятин Тернопільської області співробітники КГБ виявили криївку та заарештували повстанця – Перегінця Михайла «Білого», «Романа», який раніше входив до боївки Петра Пасічного «Чорного». Також у жовтні цього року спільними зусиллями комуністичної спецслужби Польської Народної Республіки та КГБ УРСР було зафіксовано перехід кордону в бік УРСР біля Перемишля групи підпільників закордонних частин ОУН. Для їх розшуку було заведено оперативно-розшукову справу «Рулон», однак ці заходи не дали очікуваних результатів. У липні 1961 року співробітники Управління КГБ в Черкаській області ліквідували «особливо небезпечного державного злочинця» підпільника «Бродягу», який діяв на території Чигиринського та Смілянського районів. Для здійснення

операції був залучений агентурний апарат із інших областей, а сама операція тривала близько тижня, при цьому оперативники КГБ прочісували лісовий масив під виглядом трасувальників лісу. У березні 1962 року у селі Староміщина Тернопільської області був виявлений та заарештований підпільник ОУН – Осадчук Григорій. У 1951 році, коли більшість його друзів-повстанців було заарештовано чи вбито він пішов в глибоке підпілля. Розшук, допити родичів та знайомих не давали жодного результату. 10 років йому вдавалось успішно переховуватись. Однак, його тітка не витримала тиску та прийшла до Управління КГБ з повинною. Григорія заарештували та засудили до 10 років позбавлення волі, з яких він відсидів 8. У 1962 році в Сколівському районі на Львівщині повстанець П. Корчинський «Стрийко», довгий час перебуваючи в підпіллі, майже осліп та був важко хворим. Не бажаючи здаватись ворогу, він вийшов із лісу та зустрів свого знайомого – М. Лопотича. Останнього він попросив закопати його в могилу. Вони обидвоє пішли до лісу, де була викопана і застелена смерековим гіллям могила. «Стрийко» спустився в неї, ліг і застрелився. Інший підпільник, Поголод Микола, повернувся у Бережанський район Тернопільської області восени 1963 року із Закарпаття, де перебував на нелегальному становищі. Він разом із своїм побратимом разом переховувались в с. Молохів цього ж району. Двом підпільникам вдалось втілити в життя один свій авантюрний задум. У колгоспі села Августівка вони викрали грузовий автомобіль та близько двох тижнів возили на ньому буряк із колгоспних полів і роздавали людям. Авантюра полягала ще й в тому, що їм вдавалось заправляти автомобіль за колгоспних рахунок, постійно міняючи заправні станції. У листопаді 1963 року підпільники планували перейти до Карпат, однак 5 листопада були виявлені відділом КГБ та прийняли бій, в якому загинули. Після п'яти років від дня бою боївки «Чорного» у квітні 1965 року у селі Улашківці Тернопільської області співробітники міліції виявили криївку, в якій переховувався член ОУН – Басюк Петро. Повстанець прийняв бій та відстрілюючись зміг смертельно поранити голову сільської ради. Водночас, розуміючи безвихідь своєї ситуації та щоб не здатись живим в руки ворога, після кількогодінного бою підірвав себе гранатою. 17 вересня 1965 року КГБ був заарештований уродженець села Перегінськ Івано-Франківської області – Мацевич Микола Прокопович. У 1944-1948 роках він входив до складу районної боївки СБ ОУН під керівництвом «Верхового» - Наріжняка Костянтина Йосиповича. У 1948 році «Верховий» був вбитий співробітниками радянської держбезпеки, а сам Мацевич пішов у глибоке підпілля та переховувався 17 років. 17 січня 1966 року Мацевич був засуджений до розстрілу.

«Індус», що втік з радянських таборів тричі. Надзвичайно цікава історія підпільника і політ'язня радянських таборів Олійника Антона «Мрії», «Індуса», що був уродженцем с. Друхів на Рівненщині. У 1944 році вступив до ОУН, де на початках виконував дрібні доручення, а згодом входив до боївки охорони районного проводу. Вперше був заарештований у 1947 році агентурно-бойовою групою, що діяла під виглядом оунівців та був засуджений до 25 років позбавлення волі. Тричі втік з місць позбавлення волі. Першу втечу з табору вони спланували із іншим в'язнем, однак вже після втечі виявили, що знаходяться на острові і були затримані та кинуті до карцеру. Друга втеча вела його через 20-метровий тунель попередньо-викопаний разом із іншими в'язнями, потім понад 370 км. човном, сотні кілометрів потягами і нарешті довгоочікувана зустріч із матір'ю та сестрою. Та недовгою була радість, через місяць «Індуса» знову заарештували та знову присудили 25 років позбавлення волі. Третя втеча відбулась 12 серпня 1965 року із особливого табору МВС СРСР «Дубравлаг». Антон втік разом із товаришем – Семенюком Романом Володимиром. Певний час вони подорожували Україною, у Львові їх навіть були сприйняти за угорських туристів. Згодом переховувались у знайомого в Костопільському районі на Рівненщині, звідки планували перебраться закордон. Танедалось. 14 листопада 1965 року їх виявила та заарештувала співробітниця КГБ. 5 жовтня 1966 року Антона Олійника засудили до розстрілу. 6 лютого 1967 року вирок виконано в Києві. Бій в печері самітника Йшов 1967 рік. Десь далеко на сході тривала В'єтнамська війна, у червні відбулась «Шестиденна війна» між Ізраїлем та Єгиптом, Сирією, Йорданією та Іраком. 8 жовтня було заарештовано, а на наступний день розстріляно відомого кубинського революціонера – Ернесто Че Гевару. Цього року відбувся останній, відомий на сьогодні, бій українських націоналістів із комуністичним режимом. Село Рукомиш, що в Бучацькому районі на Тернопільщині, відоме своїми травертиновими печерами. У цих печерах, починаючи із XVIII століття, усамітнювались монахи. У 40-их роках вже XX століття повстанець Михайлецький Юрій в одній із таких печер облаштував собі криївку, в якій переховувався близько двох десятиліть. Оперативна група Управління КГБ в Тернопільській області вийшла на його слід у 1967 році. Організувавши облаву на повстанця, вони оточили місце виходу з криївки та пробували викурити підпільника звідти вкинувши до печери дві димові шашки. Юрій, не бажаючи здаватись в руки ворога, обгорнув свою голову куфайкою, облив її

нафтою, підпалив та заживо згорів. Ймовірно, саме його слід вважати останнім повстанцем, що поліг у боротьбі із комуністичним режимом. 9 липня 1967 року опергрупою Управління КГБ в Тернопільській області у селі Старі Петликівці в господарстві Щербань Петрунелії була виявлена криївка, в якій 20 років переховувався повстанець «Зір». Черкавський Володимир, уродженець с. Ковалівка Тернопільської області, у 1944 році вступив до сотні УПА «Орли» під командуванням «Коца». Після розформування відділу у 1947 році «Зір» перейшов у глибоке підпілля і переховувався в криївці до 1967 року. Виглядала криївка так: у хатній шафі відірвали задню стінку, розібрали стіну і там, десь на метр, зробили проміжок. Навпроти нього, з другого боку хати, прибудували невеличкий хлівчик, який і замаскував сховок. «Зір» та Щербань Петрунелія були заарештовані. Повстанець був засуджений до 15 років позбавлення волі. Покарання відбував у Мордовській АРСР. Згодом вийшов на волю і дожив до проголошення незалежності України. Помер у 2005 році. Останні підпільники У листопаді 1967 року співробітники Управління КГБ у Львівській області натрапили на слід повстанця Верещинського Степана, якого вони шукали із 1944 року. Степан, уродженець села Дроговиж Миколаївського району Львівської області, у 1944 році ухилився від призову в Червону армію і перейшов у підпілля. Впродовж кількох років він разом із побратимами діяли в Миколаївському районі, поширювали пропагандивну літературу та проводили заходи проти радянського активу в селах. 26 серпня 1950 року всю родину Верещинського було виселено як сім'ю «злочинця» на спецпоселення в Красноярський край.

Після цього Степан пішов в глибоке підпілля, облаштував криївку в господарстві односельчанки Синишин Софії, в якій переховувався до дня затримання. 10 березня 1968 року він був виявлений та заарештований опергрупою УКГБ, а згодом засуджений, однак не за «політичною статтею». Йому інкримінували бандитизм і засудили, як простого кримінальника. 27 березня 1968 року Управлінням КГБ в Рівненській області був заарештований повстанець Ткачук Василь Артемович «Бик». Ткачук у 1943 році вступив до лав УПА, згодом перейшов до СБ ОУН. Діючи із боївкою в околицях м. Рівного, у 1943 році їм вдалося виявити та ліквідувати відому радянську партизанку Кудешу Анастасію «Ластівку», що очолювала відділ агітації та пропаганди підпільної партизанської організації в м. Рівне.

Оберишин Ілля «Стецько», «Кобзар»

У 1944 році Ткачук був мобілізований до Червоної армії, де згодом був заарештований за підозрою у приналежності до ОУН. Однак у 1946 році справу стосовно нього було закрито за недоведеністю. Йому вдалось влаштуватись на роботу, він працював завідувачем свиноферми радгоспу «Рівенський» та навіть був відзначений орденом «Знак Пошани». Але у 1968 році Ткачука черговий раз заарештували, а 20 лютого 1969 року він був засуджений до 15 років позбавлення волі. У 1981 році вийшов із виправно-трудового табору та тяжко хворий був відправлений на спецпоселення у Томську область. 22 червня 1973 року співробітники Управління КГБ в Тернопільській області були вкрай здивовані. До Управління з'явився з повинною член ОУН «Тетива» - Яхів Степан, 1926 року народження, уродженець с. Нове Село.

«Тетива» у 1944-1946 роках перебував в ОУН, а згодом у зв'язку із хворобою перейшов в глибоке підпілля і переховувався в батьківському домі, в криївці. Цікаво, що радянські органи держбезпеки не розшукували його, бо вважали, що він загинув. Однак, у 1972 році оперативникам КГБ стало відомо, що «Тетива» живий і переховується в криївці. Через агентуру та батьків «тебисти» розпочали схилати останнього до явки з повинною. Після ряду допитів «Тетиву» взяли на оперативний облік, встановили за ним спостереження та відпустили на поруки батьків. Ряд повстанців продовжували переховуватись і 70-80-их роках минуло століття. Так, підпільник І. Біда із с. Старичі, що на Львівщині, вийшов з підпілля лише на початку 70-их та легалізувався.

Член СБ ОУН Маньовський Микола «Соловій» переховувався в господарстві дружини в селі Угрин Тернопільської області і не доживши двох років до проголошення незалежності України, помер у 1989 році. Одним із останніх повстанців був член реферантури СБ ОУН Тернопільської області – Оберишин Ілля «Стецько», «Кобзар». У підпіллі ОУН він перебував із 1944 року. Працював в реферантурі СБ, а також, маючи медичну освіту, проводив санітарні курси для повстанців. У 1951 році втратив зв'язок з підпіллям, певний час діяв самостійно, а згодом почав переховуватись у Турчин Емілії. Був на нелегальному становищі 20 років. У підпіллі у них з Емілією народився син – Аркадій, однак, познайомитись із батьком йому вдалось лише в дорослому віці, коли міг усвідомлювати, чому він переховується. «Кобзар» вийшов з підпілля лише 3 грудня 1991 року, коли почув про результати Всеукраїнського референдуму за незалежність. Схожий випадок був і на Івано-Франківщині. Повстанець Я. Галушак переховувався в криївці, облаштованій у хаті сестри біля м. Тлумач і вийшов з підпілля лише у серпні 1991 року. Ці люди до кінця залишились вірними своїй присязі, не зрадивши ідеалів національного визволення УПА.

Журнал «Тиждень» (м. Київ)

ВІДЗНАКА ІМЕНІ ІВАНА БАГРЯНОГО на сторінках щомісячника “Бористен” 2016 рік.

“В сміливих щастя завжди є!” Іван Багряний «Тигролови»

2 жовтня 2016 року виповнюється 110 років із дня народження Івана Багряного, видатного письменника і політичного діяча, автора книг поезії і прози “Золотий бумеранг”, “Тигролови”, “Сад Гетсиманський”, “Буйний вітер”, “Огненне коло”, “Людина біжить над прірвою” та ін. Відомо, що внаслідок московсько-більшовицької окупації письменник був змушений виїхати за кордон, але й там, в еміграції, до останнього подиху боровся за незалежність України, соціальний захист знедолених, розкріпачення кожної людської особистості. Художні й публіцистичні твори І. Багряного видавалися іншими мовами не тільки в Європі, а й у США та Канаді. Із метою популяризації ідей, творчості та життєвої державницької настанови визначного українця Фондація Івана Багряного (США) та Всеукраїнський щомісячник «Бористен» (представництво Фондації Багряного на Січеславщині) заснували Відзнаку імені Івана Багряного. В 2016 році нагороду присуджено:

1. Івану та Марусі Гнип (Каліфорнія, США) – українським меценатам за багаторічну добродійну діяльність в Україні та діаспорі. Зокрема, підтримку обдарованої творчої юні.
2. Володимирі Могучому (Нью-Джерзі, США) – громадському активісту

української діаспори за розбудову Української Православної Церкви Київського Патріархату в Україні та за кордоном.

3. Олегу Василенку (м.Дніпро) – підприємцю, бізнесмену за створення та плідну діяльність волонтерської організації «Героям Слава!».
4. Олександрю Шугаю (м.Київ) – письменнику, літературознавцю за багаторічну пропаганду та популяризацію творів Івана Багряного.
5. Дмитру Поворотному (м. Дніпро) – військовому капелану, священнику УПЦ КП за душпастирську опіку над воїнами АТО та виявлені самопожертву і героїзм.
6. Владзімежу Забарі (м. Дніпро) – співаку, композитору, продюсеру за плекання національно свідомої, талановитої пісенної молоді України.

Віншування переможців відбудеться у другій половині жовтня у Дніпровській обласній бібліотеці для юнацтва. Ексклюзивний репортаж про імпрезу читайте у жовтневому номері “Бористену”, а також слідкуйте за нами у соціальних мережах.

Чому виникає осіння депресія і як з нею боротися

Восени люди частіше відчують схильність до депресії. За словами психологів, це пов'язане перш за все з тим, що дні стають поступово коротшими, закінчується літо, сезон відпусток і люди повертаються до звичного ритму. Клінічні психологи іноді ставлять депресію на рівень діагнозу і призначають спеціальне лікування. Але перш за все потрібно визначити: можливо у вас просто поганий настрій, чи ви втомились від роботи, але це ще далеко не депресія.

Депресія — термін, що використовується для позначення настрою, симптому, та синдромів афективних розладів. Перебіг депресії пов'язаний з низьким рівнем серотоніну в мозку людини. Депресію лікують медикаментозними та психологічними методами. Серед медикаментів найчастіше використовують антидепресанти. Серед психологічних методів застосовують психотерапію. Варто зазначити, що набуті депресії, як психічний стан — захисна реакція мозку на стрес. І тільки здоровий стан людини дасть змогу подолати депресію, коли відійде стрес чи фактори її виникнення. Існують такі види депресій:

- набуті;
- сезонні;
- спадкові (генетично обумовлені);
- післяпологові депресії жінок.

Депресія проявляється у поганому настрої, низькій самооцінці, песимізмі, апатії, млявості, швидкій втомлюваності, всіляких нездужаннях, постійній невдоволеності, покинутості, безрадісності, відчутті нещасливості, пригніченості, тужливості, тривалому смутку та небажанні жити. Простіше кажучи, якщо вас більше не радують речі та дії, які раніше приносили задоволення – варто звернути увагу чому так сталося.

Восени і взимку інтенсивність сонячного освітлення значно знижується і спонукає мале виробництво медіатора серотоніну, який відповідає за гарний настрій людини. Тому слід гуляти в кожний сонячний день осені чи зими. При цьому слід уникати попадання прямого сонячного проміння на очі. Також необхідно вживати вітамін D, оскільки низький рівень вітаміну D пов'язаний з великим ризиком виникнення сезонного афективного розладу.

Не варто забувати, що джерелом масових депресій стають травмуючі суспільні фактори — військові перевороты, терор, довгі економічні кризи, безробіття, безгрош'я,

неправедний осуд владою певних суспільних груп. Тому сьогодні українці особливо живуть в зоні морального ризику. Психологи радять використовувати принцип «гігієни думки» — не дивитися перед сном телевізор, не читати новини та не вступати в дискусії у соціальних мережах.

Як подолати депресію на початкових стадіях:

- Інсоляція (багато світла в кімнаті), світлотерапія білим світлом, прогулянки в сонячні дні.
- Інтенсивні заняття спортом (фізичні вправи підвищують рівень серотоніну).
- Секс (так само сприяє підвищенню рівня серотоніну).
- Нові подорожі (особливо у теплі країни).
- Радісні емоції — музика, танці, усе, що викликає у вас позитивні емоції.
- Спілкування з тваринами.
- Зміна іміджу, шопінг.
- Знайти нове цікаве хобі.
- Телефони довіри.
- Консультації психологів (часто або довго) для людей з депресіями, психотренінги.
- Вживання риб'ячого жиру, насиченого омега-3 жирними кислотами. Також спеціалісти радять не забувати про горіхи, сир та чорний шоколад.
- Вживання достатньої кількості вітамінів груп B, C і D, особливо вітаміну D, оскільки депресія є одним з головних симптомів дефіциту вітаміну D.

Затяжні та глибинні прояви депресії лікують вже кваліфіковані спеціалісти, адже їх ігнорування може призвести до погіршення загального стану здоров'я та самопочуття людини, викликати втомлюваність, загальну слабкість, астенію. Депресія понижує пам'ять, реакцію та концентрацію при здійсненні когнітивних функцій. Нерідко депресія супроводжується та викликається іншими психічними розладами, зокрема неврозом та синдромом дефіциту уваги і гіперактивності. Тому варто вчасно попередити такі проблеми.

Дарина Сухоніс

“Українці за кордоном”

Титул «Маленька принцеса Землі» отримала шестирічна українка

Шестирічна Владислава Демидова стала абсолютною переможницею на дитячому конкурсі краси, моди і талантів «Little Princess World / Universe / Europe & Little Prince World / Universe 2016». Конкурс краси проходив з 24 вересня по 4 жовтня 2016 в Бодрумі (Туреччина). Конкурс проводять щорічно протягом 25 років. За результатами голосування, в якому взяли участь професійне журі, батьки і учасники фестивалю, дівчинка з Маріуполя (Донецька область) отримала титули «Best of the Best» (гран-прі), «Little Princess Globe», «TV Star Universe. Після цієї триумфальної перемоги у Бодрумі дівчинка почне готуватися до наступного конкурсу «Little Miss World», який відбудеться у травні 2017 року. Від України буде кілька представників в різних вікових категоріях.

Для подружжя з Дніпра хобі стало бізнесом у Кракові

Майже два роки тому подружжя Гжелецьких — Ольга та Віталій — переїхали до Кракова. На кардинальні зміни у своєму житті вони наважилися з настанням кризи в Україні. Стало набагато складніше долати труднощі, недивлячись навіть на те, що упродовж 20-ти років вони вели власний бізнес у Дніпрі — продавали металопластикові віна. Саме тоді вони вирішили продати все своє майно в Україні і переїхати до Польщі. Тепер вони — власники магазину хенд-мейд іграшок у центрі Кракова. Декілька років тому для Ольги виготовлення іграшок було звичайним хобі, на яке її надихнула донька. — На сьогоднішній день я жодного разу не пошкодувала, що ми зробили такий крок у житті. У Польщі зовсім інші принципи ведення бізнесу — не має бюрократичних перешкод, — говорить Ольга Гжелецька. — Я відчуваю себе щасливою людиною, адже в моєму житті улюблене хобі і бізнес стало одним цілим. Ця історія стала ще одним прикладом, як талановиті українці знаходять себе за кордоном.

Рецепти української кухні

Закусочні пиріжки з грибами

Для приготування вам знадобиться:

лишкове тісто (заморожене) - 250 г,
консервов. шампіньйони - 1 банка (400 г),

Тісто розморозьте, розкачайте на посипаній борошном поверхні товщиною 2 мм, виріжте кружечки діаметром 8 см. Цибулю дрібно нашинкуйте і обсмажте разом з грибами на рослинній олії до золотистого кольору, приправте сіллю і перцем за смаком. Дайте охолонути і подрібніть за допомогою блендера. Сформуєте пиріжки. Покладіть на деко папір для випічки, зверху викладіть пиріжки на відстані 2 см один від одного, змастіть збитим яйцем і випікайте 12-15 хвилин при температурі 200 °С. Подавати закусочні пиріжки з грибами можна з соусом, приготованим зі сметани, подрібненої зелені і часнику.

Рівень складності: Легко

Цінова категорія: Доступно

Час приготування: 40 min

*Начинку можна змінювати і фантазувати

цибуля - 1 шт.,
яйце - 1 шт.,
рослинна олія - для смаження,
сіть і чорний мелений перець - за смаком.

РЕКЛАМА

ШВИДКО
ЗРУЧНО
ПРЯМО В РУКИ

Найшвидший і найбільш надійний посилковий сервіс до України та країн СНД. Порівняйте терміни доставки пакунків через компанію MIST з другими компаніями і переконайтесь в цьому самі.

- ДОСТАВКА КОРАБЛЕМ
В Україну: 30-40 днів
В Москву: 30-40 днів
В Ст. Петербург: 35-45 днів
Решта регіонів на www.meest.us
- ВІДПРАВКА АВІА І МОРСЬКИХ ВАНТАЖІВ
- ДОСТАВКА АВТОМОБІЛІВ У КОНТЕЙНЕРАХ
- УПАКОВКА І СТРАХУВАННЯ
- ПЕРЕКАЗ ГРОШЕЙ ЗА НАЙНИЖЧИМИ ЦІНАМИ

ЕКСПРЕС ДОСТАВКА ПОСИЛОК:
В Україну: 3-5 робочих днів
В Москву: 5-7 робочих днів

MIST MEEST
migt

1-800-288-9949 www.meest.us

Marketing and design by iimaginestudio.com

Агрокорпорація СТЕПОВА – одна з найбільших і провідних корпорацій, яка займається повним циклом виробництва насіння. Місія корпорації полягає у наданні покупцю насіння кращої якості, яке відповідає найвищим європейським стандартам.

На сьогоднішній день «Степова» налічує понад 13 000 га землі, розташованої в східній частині України.

Компанія має сучасний логістичний центр, що забезпечує швидкість і зручність у своєчасному отриманні готового рішення з відвантаження насіннєвого матеріалу для наших клієнтів.

Україна, м. Дніпропетровськ,
вул. Калинова, 3

телефон: +38 (0562) 399-101

факс: +38 (056) 370-47-31

телефон: +38 (095) 794-79-38

E-mail: td.stepova@gmail.com

Державне агентство
лісових ресурсів України

<http://dklg.kmu.gov.ua>

Акція
**Майбутнє
лісу
у твоїх
руках!**

Візьми участь в акції – посади своє дерево!